The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena, 648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
SATURDAY, OCTOBER 29, 1966

LATVIJA AMERIKĀ

36. N-RS. SESTDIENA, 1966. G. 29. OKTOBRIS 16. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Nujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U.S.A.
tālrunis 544-4278

Alberts Raidonis

NATO pastāvēs arī bez Francijas

KO NOZĪMĒ FRANCIJAS IZSTĀŠANĀS NO NATO? VAI NATO PĀRDZĪVOJUSI SAVU LAIKU? KAS NOTIKTU, JA NATO LIKVIDĒTU? KĀPĒC NATO IR SVARĪGA NE TIKAI EIROPAI, BET ARĪ AMERIKAI?

Šāsdienas pasaulēnav vietas valstīm, kuŗām ir tikai 40 milj. iedzīvotāju.
— Pauls Reino, bij. Francijas ministru prezidents.

VAI DE GOLLA CEĻU EJOT, FRANCIJA SASNIEGS SAVU MĒRĶI?

Uz starptautiskās politiskās skatuves risinās svarīgi notikumi, kuŗiem var būt visai tālejoša un izšķirēja nozīme. Francijas 5. republikas prezidents ģen. de Golls savās ilūzijās grib radīt jaunu Eiropu „no Atlantijas līdz Urāliem", izjaucot NATO, piespiest amerikāņus atstāt Eiropu un padarīt Franciju par pirmās šķiras pasaules varu — la grande Nation.

Visa de Golla līdzšinējā rīcība bijusi dīvaina un nesaprotama, kas sabiedroto pozicijas vairāk grāvusi, nekā stiprinājusi. Lai minam kaut dažus svarīgākos notikumus:

1) Atomu izmēģināšanas aizlieguma neparakstīšana; 2) Sarkanās Ķīnas atzīšana; 3) Viņa kontroversālā politika Latīņamerikā; 4) Lielbritanijas noraidīšana Eiropas koptirgū; 5) Komūnistiem draudzīgās un pret ASV vērstās politikas attīstīšanā Āzijā; 6) Francijas pievienošanās Pad. savienībai un nostāšanās pret ASV un Anglijų maksājumu jautājumā Apvienotajām nācijām par miera uzturēšanu Vidējos austrumos un Kongo; 7) Franču Vidusjūras flotes atsaukšana no NATO; 8) Izstāšanās no NATO.

Lieki būtu jautāt, kam ar to pakaļpots? — Tikai ne Eiropas kopībai vai drošībai, arī ne pašai Francijai.

Šai rakstā apskatīsim pēdējo, svarīgāko jautājumu.

NATO — BRĪVĪBAS VAIROGS

Kaut NATO savā pamatā ir militāra aliance, tomēr tās mērķis ir miers, ne karš. Tā deklarējusi neuzbrukt nekad, nekur, — bet aizstāvēties, ja kāds tai uzbrūk.

Lai labāk saprastu iemeslus, mērķus un vajadzības, kāpēc NATO tika nodibināta, pametīsim skatienu 20 gadu atpakaļ.

Kad otrs pasaules karš beidzās un Vācija gulēja drupās, Eiropā bija zudis politiskais un militārais līdzsvars. Amerikāņi, uzvarējuši karā, steidzās mājup, demobilizējās un prieka skurbumā par tālāko nedomāja. ASV drastiski reducēja savus bruņotos spēkus no 13 uz 2 miljoniem.

Pad. savienība, pamatojoties uz Jaltas un Potsdamas nolīgumiem, šai sajukumā steidzās pievākt iespējami vairāk. Maskava bija vienīgā, kas domāja par rītdienu. Bet amerikāņi nesaprata Kremļa ambīcijas un patiesos mērķus.

Jau pirms otra pasaules kara Maskava bija pievākusi Baltijas valstis un daļu Somijas. Amerikāņi savā naivitātē pat domāja, ka pēc kara krievi šīs zemes atstās. Bet krieviem bija pavisam citi nolūki, kuŗi drīz kļuva redzami.

1945. gadā tie nodibināja komūnistu „tautas valdību" Polijā, gāžot un asiņaini izrēķinoties ar tautas vairuma valdību.

Pēc šī paša parauga tika izdarīti apvērsumi un nodibinātas komūnistu diktatūras Bulgārijā, Rumānijā, Albānijā un arī padomju okupācijas joslā Vācijā. 1947. gadā komūnistiem par upuri krita Ungārija, 1948. gadā sekoja Čechoslovakija. Komūnistu tālākie mērķi bija — Francija, Grieķija un Itālija. Piecu gadu laikā Pad. savienība bija ieguvusi 400.000 kv. jūdžu lielu territoriju ar 100 milj. iedzīvotāju, pie tam bez viena šāviena.

Nu ASV acis atvērās un kļuva skaidri redzami komūnistu mērķi: iegūt visu Eiropu un vēlāk arī visu pasauli, — ar draudiem, subversijām, revolūcijām, vajadzības gadījumā arī ar kaŗu, jo militāri tai laikā Pad. savienība bija kļuvusi par stiprāko varu pasaulē, un tās draudi arvien pieauga. Laiks tuvojās, kad brīvība uz šīs planētas varēja beigt eksistēt...

'Ja ASV gribēja vēl dzīvot un būt brīvas, tām vajadzēja izšķirties un steidzoši sākt rīkoties, lai apturētu komūnistu ekspansiju. Kad 1947. gadā draudēja komūnistu apvērsums Grieķijā un krievi ar savām „prasībām" uzmācās Turcijai un Irānai, ASV ieņēma pretstāvokli, un „Trūmena doktrīna" piespieda agresorus apstāties.

1949. gadā ASV lauza savu tradicionālo izolācijas politiku un kopā ar citām 11 valstīm nodibināja Atlantijas organizāciju — NATO. Dibinātājas bija ASV,

(Turpinājums 8. lpp.)

ZELTĪTO RUDENS LAPU VĀCĒJI

Saulainā un siltā rudens dienā Andris un Indra Pulciņi Hamiltonas parkā priecājas par zeltīt ajām rudens lapām.
Foto: J. Liģers

Organizējami jaunatnes kursi

ZIŅOJUMI UN REZOLŪCIJAS LATVIJAS ATJAUNOŠANAS KOMITEJAS EIROPAS CENTRA SESIJĀ LONDONĀ

LAK EC ārlietu daļas vadītājs R. Liepiņš ziņoja par to, kas darīts pret koeksistences tendencēm, kuŗas cenšas panākt pašreiz Eiropā esošā stāvokļa oficiālu atzīšanu. R. Liepiņš pakavējās arī pie organizācijām, kuŗas sekmējušas darbu Baltijas valstu neatkarības atgūšanai. Pēc ziņojuma sēdes dalībnieki pārrunāja latviešu radioraidījumu iespējas Eiropā, atzīstot, ka raidījumi nepieciešami ne tikai latviešu, bet arī lielo tautu valodās, lai apgaismotu mūsu tiesības un latviešu tautas stāvokli okupētajā dzimtenē. Pieņēma divas rezolūcijas: 1) „Starptautiskā situācija prasa visu spēku koncentrāciju cīņai par Latviju un latviešu tautas atbrīvošanu no tai uzspiestā padomju kolonniālā režīma. Tā atmaskošanai un verdzībā nokļuvušās tautas ciešanu apgaismošanai izmantojami pieejamie masu mediji; jāpiedalās starptautiskās sanāksmēs, kuŗu darba kārtībā ir jautājumi, kas varētu skart Baltijas tautu intereses, un jāizmanto ikviena iespēja mūsu balss pacelšanai. Kontinuitātes labā cīņā jo plaši iesaistāma trimdas jaunatne." — 2) „Jādara viss iespējamais, lai stiprinātu nacionālo modrību un uzturētu apziņu, ka viņa kollēgu un darba atbalstītāju rīkotais godināšanas vakars sakarā ar 15 gadu politiskās darbības atceri, kuŗu atzīmēja 21. oktobrī Royal York viesnīcā Toronto.. Tajā 1500 viesu vidū bija arī archibiskaps A. Lūsis, LNAK valdes pr-dis J. Niedra, viņa vietnieks T. Kronbergs un A. Rāviņš, kasieris K. Tannis, Kanadas DV valdes pr-dis E. Krūka, Latviešu Virsnieku apvienības Kanadā valdes pr-dis J. Šmits, BTFK locekļis V. Upeslācis ar dzīvesbiedri, rakstniece Tonija Krūka, māksliniekš O. Grebže un, iespējams, arī citu organizāciju pārstāvji, kas lielajā viesu pulkā varēja palikt nepamanīti.

R.N.

numa ziņojuma par Brīvās pasaules latviešu apvienības sēdi Vašingtonā, sesijas dalībnieki apsprieda jauno BPLA statūtu projektu, visumā to pieņemot, tomēr ieteicot grozīt dažus punktus, lai sekmētu darba aktīvitāti un Latvijas intereses. Šai jautājumā pieņemtajā rezolūcijā teikts:

„LAK EC ieskata, ka Brīvās pasaules latviešu apvienības darbības aktivizēšana ir trimdas latviešu pamatuzdevums, lai sekmētu Latvijas atbrīvošanu, atzīstot, ka ir daudzas iespējas apspiesto tautu atbrīvošanas labā. Šādu iespēju reālizēšanai jārada attiecīgs aparāts. Līdzekļu sagādāšanai pie BPLA radāms Latvijas atbrīvošanas fonds."

Pēc Nacionālā fonda pārstāvja S. Borisa ziņojuma par fonda darbību un izplatītajiem informācijas materiāliem, jaunatnes lietu referents I. Freimanis savā pārskatā atzinīgi novērtēja jaunatnes kodola rosmi, bet paškritības sekmēšanai novēršami daži trūkumi, no kuŗiem galvenie šādi: 1) Trūkst mērķtiecīgas un plānotas darbības dažādu kursu un semināru tematikas saskaņošanā; 2) Jaunatnes aktīvo vadītāju maiņa notiek pārāk strauji. Vairāk nobriedušie jaunieši atstāj savus uzdevumus jaunākajiem bez to iepriekšējas sagatavošanas. Rezultātā pēdējos gados, sevišķi Zviedrijā, jaunatnes semināri un kongresi uzrāda lielus trūkumus organizatoriskā plāksnē; 3) Ļoti maz, izņemot materiālo atbalstu, Eiropas latviešu centrālās organizācijas domā par saskaņotu sadarbību ar jaunatnes vadītājiem un par sarīkojumiem jaunatnei. — Plašās debatēs sēdes dalībnieki atzina, ka nepieciešamas rēgulāras jauniešu sanāksmes atsevišķos pulciņos viņu dzīves vietās, un pieņēma šādu rezolūciju: „Uzdod jaunatnes lietu referentam sazināt ar LAK EC prezidiju un centrālajām organizācijām nākošā darbības gadā sarīkot jaunatnes vadītāju kursus Eiropas mērogā. To uzdevums ir jauno trimdas latviešu iepazīstināšana ar centrālo organizāciju darbu trimdā, ar jaunatnes pašdarbības metodēm un ar apstākļiem okupētajā Latvijā. Kursu ilgums vismaz viena nedēļa un to izdevumus sedz zemju pārstāvības."

Kultūras daļas vadītājs J. Andrups ziņoja par pasākumiem šai darba laukā un atbalsi trimdas sabiedrībā. Jāvairo sarīkojumu kvalitāte, lai arī mazajos centros vismaz katru gadu notiktu viens augstvērtīgs sarīkojums. Zviedrijā un Vācijā latviešu jaunieši labi apmeklē sarīkojumus un rosīgi piedalās to organizēšanā, bet vairāk aktīvitātes šai ziņā vajadzētu gaidīt no Anglijas jauniešiem. — Sēdes dalībnieki pārrunāja Stokholmā notikušā kultūras darbinieku kongresa ieteikumu izstrādāt statūtus Eiropas latviešu kultūras padomei, bet konstatēja, ka šādai padomei jau kopš 1962. gada pastāv LAK EC kopsēdes pieņemti darbības noteikumi, kādēļ jauna statūtu izstrādāšana lieka. Tālākās pārrunās sesija atzina par vēlamu nākošo kultūras darbinieku kongresu organizēt kādā no Eiropas mazajām zemēm, piemēram Beļģijā, 1967. gada beigu daļā vai 1968. gada sākumā.

Nacionālpolitiskā darba veikšanai sēdes dalībnieki ar īpašu rezolūciju noteica, ka pie LAK EC prezidija radāma nacionālā darba padome.

L.

Godina latviešu draugu

MINISTRS DŽONS JAREMKO ATSKATĀS UZ 15 GADIEM POLITISKĀ DARBĀ

Kad 1912. gadā Jaremko ģime ne no Ukrainas ieceļoja Kanadā un apmetās uz dzīvi Velandes apkārtnē, vecāki neparedzēja, ka 11 bērnu vidū aug nākošais Ontario provinces valdības ministrs un politisks darbinieks. Par tādu izauga otrs vecākais dēls Džons, kas provinces politikā savu karjēru uzsāka 1951. gadā tikai 33 gadu vecumā un pašreiz ir Ontario provinces valdības sekretārs un pavalstniecības ministrs. Dž. Jaremko vārds ne tikai latviešu sabiedrībai, bet vispār etniskajās grupās plaši pazīstams un iecienīts. Grūti iedomāties kādu vispārēju plašāku latviešu sanāksmi, — vai tas būtu 18. novembra akts, 14. jūnija sēru sarīkojums vai līdzīgi, kuŗā Dž. Jaremko būtu atteicis savu piedalīšanos. Latviešu un vispār baltiešu vidū viņš bija arī 22. oktobrī, atklājot II baltiešu filateliskajas un numizmatikas izstādi Toronto.

Jau vidusskolas gados Dž. Jaremko uzrādīja izcilas sekmes, iegūdams dažādas atzinības un stipendijas, bet Toronto universitāti un Osgoode Hall Law School beidza ar bronzas medaļu. Pēc īsas patstāvīga jurista prakses. Dž. Jaremko 1951. gadā piedalījās provinces parlamenta vēlēšanās un uzvarēja savā Belvudas iecirknī. Arī visās nākošajās vēlēšanās viņš uzvarēja ar pārliecinošu un arvien pieaugošu balsu vairākumu, iestādamies par savas progresīvi konservātīvās partijas vadlīnijām. Pats nākdams no ieceļotāju ģimenes, Dž. Jaremko nopietni interesējies par jaunieceļotāju problēmām, organizējis kursus valodas apgūšanai un pēc Ungārijas revolūcijas jau 1956. gada novembrī kā Ontario provinces valdības pārstāvis devās uz Vīni, lai kārtotu bēgļu ieceļošanas jautājumus. Kā provinces valdības sekretārs un pavalstniecības ministrs viņš vienmēr izrādījis iespējamo atbalstu kā latviešu, tā arī pārējo etnisko grupu kultūrālajiem un nacionālajiem pasākumiem.

Ontario valdības sekretārs un pavalstniecības ministrs Džons Jaremko uzrunā ap 1500 viesu savas politiskās darbības 15 gadu atceres sarīkojumā un pateicas par saņemto veltī — lielu apmēru šķīvi.
Foto: JAK

Bērnībā un jaunībā izjutis visas „mazā cilvēka" saimnieciskās rūpes un dzīves problēmas, viņš vēlāk politiskajā darbā enerģiski iestājās par sociāliem uzlabojumiem, diskriminācijas novēršanu, pensiju uzlabojumiem u. t. Tādēļ arī plašākās iedzīvotāju aprindās Dž. Jaremko vārdam ir nedalīta cieņa. To liecināja arī viņa kollēgu un darba atbalstītāju rīkotais godināšanas vakars sakarā ar 15 gadu politiskās darbības atceri, kuŗu atzīmēja 21. oktobrī Royal York viesnīcā Toronto.. Tajā 1500 viesu vidū bija arī archibiskaps A. Lūsis, LNAK valdes pr-dis J. Niedra, viņa vietnieks T. Kronbergs un A. Rāviņš, kasieris K. Tannis, Kanadas DV valdes pr-dis E. Krūka, Latviešu Virsnieku apvienības Kanadā valdes pr-dis J. Šmits, BTFK locekļis V. Upeslācis ar dzīvesbiedri, rakstniece Tonija Krūka, māksliniekš O. Grebže un, iespējams, arī citu organizāciju pārstāvji, kas lielajā viesu pulkā varēja palikt nepamanīti.

Voldemārs Korsts

Pēc Nujorkas sanāksmes

PĀRDOMAS PAR KOPDARBĪBAS PLĀNU NACIONĀLPOLITISKĀS CĪŅAS UZDEVUMIEM

II

Tieši pēdējā gada laikā nācies dzirdēt labu skaitu svētku runu vai lasīt to atreferējumus. Nebūtu pamata šaubīties, ka visas bijušas labi domātas; par dažām pat var teikt, ka tās bija rūpīgi sagatavotas, uzrakstītas un pārlasītas, tad vēlreiz pārspodrinātas. Dažas runas tika arī lieliski norunātas, kā no pilnības raga birstoš skaistiem teikumiem par čalojošiem strautiņiem un dziesmām, kas atšalc bērzu birzīs, par tēvzemes mīlestību un par to, cik daudz esam darījuši mūsu cerību un sapņu īstenošanai. Runas skaņēja patiešām skaisti, un, droši vien, ne viena vien sirds iesila domā, ka nu esam uz īsti pareizā ceļa, tikai jānogaida, kamēr mūsu vēlmes tiks pripiepildītas. Un saviesīgajos vakaros, kas notika pēc skaistajām runām, mēs, nereti būdami labā dūšā, braši un sparīgi dziedājām „ Pie tēvuzemes dārgās ķeries klātu!" Tā vien varēja likties, ka nupat pienācis brīdis, kad vērsies durvis un kāda nezināma balss sauks: „Tas ir pripildīts!"...

Tomēr šai pacilātības jutoņā mēs piemirsām kādu pavisam niecīgu faktu: nevienā no skaistajām runām nebija pateikts, kas jau izdarīts, nedz arī, kas jādara; pat ne tas, kāds ir faktiskais stāvoklis. Ja vispār, tad viens vai otrs runātājs tika saprast, ka darīts ir daudz, bet kautrīgi noklusēja, kur, kas un kā paveikts. Efekts tomēr bija sasniegts! Radās sajūta, ka viss ir labi, un jo sevišķi tie, kuŗi ieslēgušies ciešās grupās vai būvē māju simttūkstoš dolaru vērtībā varēja doties mājup ar labo apziņu, ka pietiek pāris reižu aiziet uz baznīcu, teātri un koncertu, piedalīties 18. novembra aktā, samaksāt dažu dolaru biedru naudu apvienībai, lai pienākums pret tēvzemi un kādreiz dotie solījumi būtu pildīti!

Tas, ko piemirsa skaisto runu teicēji un neskaitāmi apmierinātie klausītāji, bija fakts, ka tieši šāda pieeja mūsu uzdevumiem iemidzina un kavē saskatīt patieso stāvokli. Nemānīsim sevi, bet mēģināsim **saskatīt**, cik daudz īstenībā ir to, kas pilnībā nodevušies doluru medībām, iekšēji jau pārtautojušies un nevar atrast laika pat pirksta pakustināšanai mūsu nacionālpolitiskās cīņas atbalstam par Latvijas nākotni un mūsu tautas saglābšanu no iznīcības. Kā saucēja balss tuksnesī, piemēram, izskan ASV Daugavas Vanagu priekšnieka Vija Haznera bridinājums, ka dzimtenē svešnieku procents nemitīgi aug. Liekas, ka šo pamatoto bridinājumu daudzi vienkārši negrib dzirdēt. Sacītais tikpat labi attiecināms uz atsevišķiem cilvēkiem, kā uz dažu labu mūsu organizāciju, kuŗas locekļi gan var ziedot dienām laiku statūtu interpretēšanai, tējas vakaru rīkošanai un sevis slavināšanai, bet kuŗu vidū grūti atrast pat nedaudzas personas, kas būtu gatavas ziedot kaut pāris stundu aktīvam darbam Latvijas labā. Tas lieku reizi pierāda, ka mēs negribam saskatīt patiesās vajadzības un snaužam labklājības siltajos un mīkstajos pēļos!

Savas snaušanas un pasivitātes attaisnošanai mēs bieži meklēnorunātas, kā no pilnības raga birstoš skaistiem teikumiem par čalojošiem strautiņiem un dziesmām, kas atšalc bērzu birzīs, par tēvzemes mīlestību un par to, cik daudz esam darījuši mūsu cerību un sapņu īstenošanai. Runas skaņēja patiešām skaisti, un, droši vien, ne viena vien sirds iesila domā, ka nu esam uz īsti pareizā ceļa, tikai jānogaida, kamēr mūsu vēlmes tiks pripiepildītas. Un saviesīgajos vakaros, kas notika pēc skaistajām runām, mēs, nereti būdami labā dūšā, braši un sparīgi dziedājām „ Pie tēvuzemes dārgās ķeries klātu!" Tā vien varēja likties, ka nupat pienācis brīdis, kad vērsies durvis un kāda nezināma balss sauks: „Tas ir pripildīts!"...

Tomēr šai pacilātības jutoņā mēs piemirsām kādu pavisam niecīgu faktu: nevienā no skaistajām runām nebija pateikts, kas jau izdarīts, nedz arī, kas jādara; pat ne tas, kāds ir faktiskais stāvoklis. Ja vispār, tad viens vai otrs runātājs tika saprast, ka darīts ir daudz, bet kautrīgi noklusēja, kur, kas un kā paveikts. Efekts tomēr bija sasniegts! Radās sajūta, ka viss ir labi, un jo sevišķi tie, kuŗi ieslēgušies ciešās grupās vai būvē māju simttūkstoš dolaru vērtībā varēja doties mājup ar labo apziņu, ka pietiek pāris reižu aiziet uz baznīcu, teātri un koncertu, piedalīties 18. novembra aktā, samaksāt dažu dolaru biedru naudu apvienībai, lai pienākums pret tēvzemi un kādreiz dotie solījumi būtu pildīti!

Tas, ko piemirsa skaisto runu teicēji un neskaitāmi apmierinātie klausītāji, bija fakts, ka tieši šāda pieeja mūsu uzdevumiem iemidzina un kavē saskatīt patieso stāvokli. Nemānīsim sevi, bet mēģināsim **saskatīt**, cik daudz īstenībā ir to, kas pilnībā nodevušies doluru medībām, iekšēji jau pārtautojušies un nevar atrast laika pat pirksta pakustināšanai mūsu nacionālpolitiskās cīņas atbalstam par Latvijas nākotni un mūsu tautas saglābšanu no iznīcības. Kā saucēja balss tuksnesī, piemēram, izskan ASV Daugavas Vanagu priekšnieka Vija Haznera bridinājums, ka dzimtenē svešnieku procents nemitīgi aug. Liekas, ka šo pamatoto bridinājumu daudzi vienkārši negrib dzirdēt. Sacītais tikpat labi attiecināms uz atsevišķiem cilvēkiem, kā uz dažu labu mūsu organizāciju, kuŗas locekļi gan var ziedot dienām laiku statūtu interpretēšanai, tējas vakaru rīkošanai un sevis slavināšanai, bet kuŗu vidū grūti atrast pat nedaudzas personas, kas būtu gatavas ziedot kaut pāris stundu aktīvam darbam Latvijas labā. Tas lieku reizi pierāda, ka mēs negribam saskatīt patiesās vajadzības un snaužam labklājības siltajos un mīkstajos pēļos!

Savas snaušanas un pasivitātes attaisnošanai mēs bieži meklējam citātus no vēsturnieku darbiem, kuŗi rakstīti citam laikam un citiem mērķiem, tā, piemēram, sakot: „Pasaules vēstures lielceļi ir piekaisīti ar imperiju drupām!" Ar to it kā liekam sajust, ka varam mierīgi gaidīt, kamēr kādu nezināmu spēku ietekmē pati no sevis sabruks komūnisma imperija. Bet mēs aizmirstam, ka nav atzīmēts nožēlojamais fakts, ka visu imperiju drupās, kuŗas klāj pasaules vēstures lielceļus, iznīcinātas un uz necelšanos apraktas daudzas reiz dzīvas un vitālas tautas. Aizmirsts arī tas, ka bez strēlnieku ciņām, kalpakiešu nesatricināmās ticības un ziemeļnieku sīkstuma nebūtu dzimusi brīva Latvija. Tāpat aizmirsts, ka daudzi no mums šodien nedzīvotu pārticībā un pašapmierinātībā, ja mūsu leģionāri, atdodot savu dzīvību un apliecinot neticamu varonību, nebūtu mums turējuši vaļā durvis uz brīvo pasauli. Un pār visu vairāk aizmirsts fakts, ka neviena tautas savu brīvību nav ieguvusi ar nogaidīšanu, bet vienīgi ar cīņu, kuŗā prasa arī uzupurēšanos.

Ja šodien varam lietot jēdzienu uzupurēšanās, bet nav jārunā par upuriem, tad vienīgi tādēļ, ka pašreizējie apstākļi neprasa upurus, kādus deva strēlnieki, brīvības cīņu dalībnieki un leģionāri, bet — kaut mums, trimdiniekiem, uzlikts viens no lielākajiem pienākumiem — vienīgi nedaudz uzupurēšanās, pieliekot roku darbā, kuŗš nepieciešams Latvijas nākotnei un mūsu pašu cerību īstenošanai. Tas nav daudz, bet mums tiesības to prasīt no katra cilvēka, kuŗa dzīslās rit latviešu asinis. Mums skaidri jāapzinās, ka skaistām runām mūsu pašu vidū nav tikpat kā nekādas nozīmes cīņā par Latvijas nākotni, ja netiek pateikts, kas katram darāms un kā tas darāms. Nav nozīmes arī organizācijām, vienībām, savienībām un atsevišķām grupām, ja tās mēģina restaurēt un uzturēt savas organizācijas tikai tādēļ, ka tādas reiz pastāvējušas brīvajā Latvijā. Bieži vien šāda veida organizācijas izdod lielus līdzekļus un izmanto savu locekļu enerģiju dažādu svētku, jubileju un pasākumu organizēšanai, kas aizņem tik daudz laika un prasa tik daudz enerģijas, ka darbam Latvijas nākotnes labā tās vairs neatliek.

Ar to, protams, nav teikts, ka mums nav vajadzīgas latviešu organizācijas. Tādu pastāvēšana noteikti ir viena no pamatprasībām, lai būtu jebkāda cerība kaut ko nākotnē sasniegt. Tikai

(Nobeigums 8. lpp.)

LASĪTĀJU VĒSTULES

NACIONĀLS SPĒKS

Sirds iesilst, lasot lasītāju vēstules, kuŗās Latgales tautieši, izmainot domas par latgaliešu dialekta lietošanu baznīcās un kongresos, aizstāv mūsu Māras zemi. Tas ir liels nacionāls spēks, kaŗ paņemts līdz no skaistās ezeru zemes. Ir saprotami, ka jūtas dažkārt iziet no prāta loģiskā reālisma, bet jūtas vien brīžiem ir par maz, lai aizstāvētu kādu uzskatu, un tā nereti nonākam pretrunās un pat pārspīlētos jūtu uzliesmojumos, kas neiederas vēsā avīžu polemikā. Ja latgaliešu dialekta sabiedriskās lietošanas aizstāvji („Latgalietis") saskata „nesaskaņas", kuŗas it kā izraisījis Latvijas pēdējo brīvības gadu sauklis „Viena zeme, viena mēle, viena dvēsle mūsu" vai „Vienībā spēks", tad jājautā: vai rakstītājs vēlējies, lai viss būtu bijis pretēji, un apstrīd, ka vienībā ir spēks? Nesenais katoļu kongress liecināja šīs domas nepareizību.

„Latgalietis" kādā citā vēstulē jautā, no kurienes nākuši citi lielie komūnistu funkcionāri — Vilis Lācis, Kalnbērziņš, Spure, Kirchenšteins, Dambītis, Pelše u. c.? To mēs visi zinām, un mēs viņus arī apzīmējam par tautas nodevējiem. Mēs tikai gribam, lai to nekautrētos darīt arī latgalieši attieksmē uz saviem nodevējiem un sauktu arī tos īstajā vārdā. Neviens nedomā, ka latgaliešiem nav tiesību runāt latgaliski, pareizāk — latviešu valodas Latgales dialektā. Runāsim — un vispirmā kārtā — savās latgaliešu ģimenēs trimdā! Bet neprasīsim, lai šo dialektu ievestu arī tur, kur visi latvieši, varbūt pat vairākums, to nesaprastu. „Latgalietis" nonāk arī pretrunās, sacīdams, ka pilnīgi ir autors. Dr. K. Ruča deklarācijai, ka ir tikai viena nedalāma trimdas latviešu saime, nav Vidzemes, nav Kurzemes un nav arī Latgales, bet par tautas vienību un tās spēku savā iepriekšējā vēstulē negrib dzirdēt... Un beigās, — ko tad „Latgalietis" domā ar šādu savu teikumu: „Latgale jau kopš pirmajiem valsts sākumiem centusies paturēt savu identitāti kā ticības, tā valodas veidā. Nav trūcis arī tādu, kas prasījuši pēc Latgales autonomijas, bet viņi nekad nav saņēmuši tautas atbalsta". Zēl gan! Nu Latgalei šis „atbalsts" ir jau 25 gadus, tāpat kā visa Latvija iegremdēta padomju tumsā! Paldies Dievam, ka mums šādu „latgaliešu" nav daudz!

Kādas citas vēstules autors — A. Zvīdris — ir jūtu cilvēks, viņam Latvijas māte ir Latgale, bet lejaslatviešu valoda „bērnu valoda". Es nezinu, kāpēc Latgales rakstnieki raksta šajā „bērnu valodā"? Katrā valsti ir tomēr literārā valoda un dažādi dialekti, šai ziņā arī Latvija nav un nebija izņēmums. Cilvēku jūtas ir respektējamas, bet naivitāte piemīt bērniem.

Katolis

☆

LASĪTOJU VĀSTULE

Trimdas „Latgola",
Nūdeg viņa pogale!
Kam kurineit sortu,
Lai kodu kortu?

Mās visi asam broļi,
Nū mojām izdzeiti coļi:
Dažodi coļi,
Veisodi broļi!

Asi latgolis, vai korsis,
Voi ori Kaneidas trosis,
Vīdzemnīks, voi zemgalītis,
Navīns nav nūleitis!

Meirūnītis

☆

LATVIEŠU PASAULĒ NEMAZ NAV!

Nu gan sarakstām niekus! Latviešu ienaidnieks Nr. 1 esot Latgale un latgaļu valoda. Hm, vai tad latgalieši nav latvieši, jeb — viņi paši savi ienaidnieki? Nē, kaut ko A. Zvīdra rakstā nevaru un nevaru izprast. Bet — laikam jau viņam taisnība: latgalieši runā latgaļu valodā, zemgalieši — zemgaļu, vidzemnieki vidzemju un kurzemnieki — kurzemju. Viegls atrisinājums:

ATVIJA

...STDIENA, 1966. G. 29. OKTOBRIS

... REDAKCIJA TORONTO.

...ri — Akrēds Vinčels, 508 Palmerston ...Ont.; tālr. 531—4533;

...ece — Silvija Ancāne, sasniedzama re- ...3339;

... — Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park ...borough, Ont.; tālr. 759—8076;

... Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don ...47—6933;

...Valdis Teteris, 17-Chester Hill Rd., ... 463—4226.

...AKCIJA EIROPĀ:

...e, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19. ...anuskriptus pēc vajadzības īsināt. Ne- ...s neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta at- ...estmarka (Kanadā) vai starptautiskais ...emēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem ...izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ...ēdījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

... ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; ... mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu ...$16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

...: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā ...$3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

...iskā politika

...TUDY" BY GUNDAR JULIAN KING, ... 304 LPP.

...s robus ...bija iz- ...un abas ...pie dar- ...stas mo- ...ā arī tā- ...ūkojami ... un ra- ...rvietoša- ...āja dar- ...ā, panā- ...pieaugu- ...pārvieto- ...emināša- ...inimam, ...ai veici- ...sanu, un ...ka iespē- ...ja no ci- ...m kļuva ...nieku ie- ...rādnieku, ...zaudēju- ...paņēmie- ...ību kvali- ...rasījumu. ...a tomēr ...uz zema ...iespējas ...trūkums; ...ši, kuŗus ...pmācības ...rasījumi ...iesaistā- ...strādnie- ...otu pras- ...dažādu

Runājot par pieaugošas produktivitātes avotiem, autors konstatē, ka, pretēji padomju dogmai, nekur nevar saskatīt pierādījumu, ka sociālizācija pati par sevi būtu bijusi pozitīvs faktors okupētās Latvijas saimniecības attīstībā. Drīzāk gan terrora samazināšana, pakāpeniska atgriešanās pie 1939. gada dzīves standarta un visai lielās atšķirības ienākumos sakarā ar individuālo ražību un pieredzi palīdzējušas iegūt produktivitātes pieaugumu. Par galveno motīvu uzskata algu pielikumus, bonus, ienākumus no lauksaimniecības ražojumu pārdevumiem u.t.t. Protams, plaši attīstīts bija arī „sociālais spiediens" kā motivācijas psiholoģiskā technika. Kā visur, tiekšme uzlabot darba metodes un saīsināt darba dienas garumu palielināja strādnieku produktivitāti. Strādnieki nopietni nepretojās darba intensifikācijai, ja to savienoja ar labākām darba metodēm un īsāku darba dienu.

(Nobeigums 6. lpp.)

Tomēr veco metožu lietošanai nākotnē būs maz izredžu. Galvenie iemesli produkcijas pieaugumam meklējami: 1) darba spēka pārvietošanā no lauksaimniecības uz rūpniecību; 2) imigrantu ieplūšanā no Pad. savienības; 3) lielā strādnieku līdzdalībā; 4) arī pieaugušajā produktivitātē.

...m pārmaiņām jānotiek.
... pie Staļina krūšu tēla, mani atkal ...niversitātes kāpnēm satiktais chirur- ...as asistents, viņš, tikko galvu pamā- ...eidzas garām. Viņš nejokojas kā pa- ...i sastopoties. Labi gan, ka kollēga ne- ...o mēs šai brīdī arī runātu?
... ir slimnīcā. Visas sarunas aprobežo- ...oniskumam. Visos valda bailes izteikt ... neapdomātu vārdu, jo „dārgā tētiņa ..." apvainošana vai nozākāšana mak- ...enam vien apcietināšanu vai izsūtīša- ...lāvies pats augstākais varasvīrs Chruš-

...āk apjukuši ir partijas cilvēki. Bet mēs ...m . . . Patiešām sākam cerēt no jauna, ...ēidzot kaut kas notiks. Ja mūs aizmir- ...ļēji izpārdevušas Rietumu brīvību mi- ...alstis — Amerika, Zviedrija un citas, ...komūnisma sabrukums noteikti nāks ...s! Nāks revolūcija. Tā tuvāko draugu ...ačukstamies, mēs — apspiestie. Bet uz ... arī pretkomūnistiskie krievi, gruzīni, ...iti, kas atrodas negribētā režīma žņau- ...us saprotam, tāpat kā viņi mūs. Mūsu ... ir komūnisti, it sevišķi komūnistiskie ..., nevis mazie cilvēciņi — krievi, armē- ...vi vai citi, kuŗi, līdzīgi mums, klusībā ...rīvību.

...ms komūnisma mācības ticīgajos un ...ējos ilgi neaprimst. Drīz vien šefs mani ...sūta uz Maskavas I medicīnisko insti- ... iepazīstos ar jaunajiem sensācionāla- ...kamentiem — kortikosteroidiem un to ...das slimībās. Man arī iedota kādas lat- ...šu, kuŗa dzīvo Maskavā kopš pirmā pa- ... Viņa lēti izīrējot guļamvietas iebrau- ...Latvijas, kaut arī viņas rīcībā tikai vie- ...n kopīga virtuve. Pensija esot tik maza, ...ksas no pārnakšņotājiem ir galvenais ...ats.

(Turpinājums sekos)

Juris Soikans

NIKLĀVA STRUNKES PIEMIŅAI

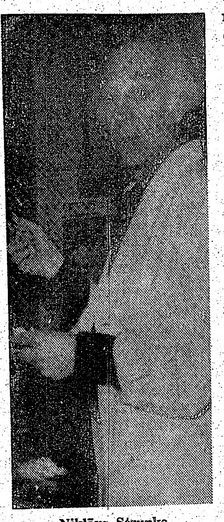

Niklāvs Strunke

Niklāvs Strunke, viens no visiezīmīgākajiem latviskās gara pasaules tulkiem latviešu tēlotājā mākslā, 13. oktobŗa rītā, savā Romas dzīvoklī pārkāpdams mūžības slieksni, pievienojies to veļu pulkam, kas, arī mūžībā ieiedami, nezūd savai tautai, bet reizē ar savas tautas svētā gara atklāsmi savos darbos dzīvo mūžīgi. Likteņu lēmējs Niklāvu Strunki bija izraudzījis to nedaudzo pulkā, kuŗiem, svaidot ar savu žēlastību, piešķīra pārdzīvojumiem bagātu, skaistu, bet ērkšķainu mākslinieka ceļu. Īsta, liela un patiesa māksla nedzimst svētdienu pēcpusdienu pavaļas stundās, bet neatvairāmā iekšējā aicinājumā veidot un mākslas izteiksmes valodā atspoguļot savu laiku. Tas ir liels un svēts pienākums — būt par savas tautas dzīves un zemes ziņas tulku. Un šai ziņā Niklāva Strunkes dzīve bija nemitīgs, nepārtraukts, dziļi un patiesi pārdzīvots un izjusts darbs šim lielajam aicinājumam — mākslai!

Viņa māksla nav pagājusi garām nevienam 20. gadsimta lielākajam notikumam vai gara strāvojumam, kas viņa laikā skāris latviešu tautu, izrādījies tai liktenīgs vai citādā ziņā iezīmīgs. Niklāvs Strunke bija ne tikai izteikts latviskā gara interprets, bet arī ļoti daudzpusīgs mākslinieks. Ar vienlīdz izciliem panākumiem viņš strādāja kā grāmatu ilustrātors, gleznotājs, teātŗa dekorātors, grafiķis, porcelāna un stikla gleznotājs, pat keramiķis. Nebija technikas, kuŗa viņam būtu bijusi sveša, neizpētīta, neizmēģināta un beidzot — neizkopta. Ir tikai jāpaskirsta viņa rotātās grāmatas, jāieskatās grāmatu zīmēs, adresēs, plakātos, stila kostīmu zīmējumos teātŗiem u.t.t., lai pārliecinātos par katras atsevišķas nozares, technikas un apstrādājamā materiāla īpatās būtības gandrīz vai nemaldīgo izpratni, kā arī viņa raksturīgās vienreizības uztveri minētajos darbos.

Sai sakarībā Niklāvs Strunke uzskatāms par bagātāko latviešu mākslinieku, jo viņa izteiksmes līdzekļu veidu daudzpusība atļāva katrai niansētākai izjūtai vai pārdzīvojumam rast visatbilstošāko interpretācijas veidu. Šīs tikai pavisam retam māksliniekam piemītošās īpašības Niklāva Strunke izmantoja ar apbrīnojamu izjūtas nemaldību, kas tuvojās jau zināma absolūtisma robežai.

Arī kā cilvēks Niklāvs Strunke nemīlēja neskaidras attieksmes un kompromisus. Savas domas viņš izteica nepārprotami, savus uzskatus deklarēja noteikti, ja vajadzēja, izteicās pat manifesta veidā. Viņš bija liels domātājs un domāja asi, ātri, loģiski, savus spriedumus izteicot izmeklētiem vārdiem un ļoti oriģināli. Viņš mīlēja literātūru, interesējās par filozofiju, ārkārtīgi mīlēja Latvijas zemi un visu, kas saistījās ar latviešu tautas dainu zemes svēto garu. Nevar nemīnēt arī viņa lielo mīlestību uz cilvēces radošā ģenija elpas skarto un cauri divu gadu tūkstošiem izauklēto mūžīgo pilsētu — „mannu Romu", kā sarunās un rakstos to mēdza dēvēt pats māksliniek. Kaut arī pēc Latvijas atstāšanas trimdas gadus Niklāvs Strunke vadīja Zviedrijā, kā savu otru dzimteni viņš izjuta Italiju, kur gandrīz katru gadu pavadīja dažus mēnešus un daudz gleznoja. It sevišķi Niklāvs Strunke bija iemīlējis Romu, kuŗa tik sirsnīgā un aizkustinošā veidā aprakstīta viņa grāmatā „Svētā birze" (Daugava, 1964.). Viņš bija izteicis vēlēšanos palikt Romā, arī viņa saulē aizejot...

Niklāva Strunkes māksla, bet jo sevišķi viņa figūrālās kompozicijas nepauž tukšu lineārās ritmikas vai krāsu laukumu spēles aistētiku vien, bet satur sevī kādu vēstījumu. Katram tēlam, kuŗu mākslinieks „uzsūtīja" uz audekla virsmas, dots līdz kāds noteikts uzdevums, kāda misija. Nepārprotamā veidā tas atspoguļojas viņa Svētā Franciska, Don Kichota, Arlekina, strēlnieku, bēgļu un citos tēlos. Viņi visi Niklāva Strunkes gleznās ir kādas lielas idejas, kādas sūtības simboli, aiz kuŗiem jūt lielā režisora roku. Tās vadīti, viņi neizdara nevienas nepareizas kustības. Katrs žests, katrs solis vai rokas kustība ir pārtransponēta skatuviskā tēlojumā. Strunkes poētiski mūzikālo linijas ritmiku, izvijot to cauri decento krāsu toņkārtām, kompoziciju papildinot ar gaismas un tumsas kontrastu simbolikas elementiem, iecerētā resp. apstrādājamā temata akcentēšanai, kādas ir, piemēram, „Gājiens no gaismas tumsā", „Skrējiens no tumsas gaismā" u.c., mākslinieks noveda savu darbu līdz zināma veida dramātismam, kas ir dvēseda lisks un bez ārējā skaluma.

Kā teātŗa dekorātors Niklāvs Strunke pieskaitāms tai mākslinieku paaudzei, kas savu darbību atīstīja jau Latvijas neatkarības laikā. Jau ar 1920. gadu, t.i. laikā, kad Rīgas latviešu mākslinieki bija nodevušies Rietumu mākslas formālistiskās puses ieģādīšanai mūsu maksla diezgan nozīmīgā vietā, arī Niklāvs Strunke, būdams to vidū, savas teātŗa dekorācijas darināja kubisma ietekmē. Viņa dekorācijas bija ļoti efektīvas: tās apvienoja sevī kubisma krāsaino laukumu un ģeometrizētās formas architektoniku. Niklāvs Strunke bija darināj vairāk nekā 30 teātŗa dekorātīvos ietērpus Nacionālajam

(Nobeigums 6. lpp.)

Tālivaldis Ķīķauka

Divu modernistu izstādes

PĀRDOMAS PAR ARNOLDA NULIŠA UN VISVALŽA REINHOLDA GLEZNU SKATĒM TORONTO

Kā Arnolda Nuliša, mūsu gleznieccības vecmeistara, tā arī Visvalža Reinholda gleznieccības paņēmieni jau daudzus gadus bijuši mērķtieciģi virzīti bezpriekšmetīgās resp. abstraktās mākslas laukā, kur attēlotās formas ir autora paša izdomātas, sajustas, brīvi traktētas un labākā gadījumā parallēlas dabai. Abu mākslinieku darbos šad tad ieroda reālu faktūru, mikrokosma virsmas, itin saprotami un it kā redzēti dabas stūrīši: tātad, abos gadījumos darīšana ar ainavu, kas tverta subjektīvi un modulēšot ar pustoņiem, saaužot silto un auksto toņu ritmus abu mākslinieku darbos var atrast kontemplatīvi liriskas asociācijas. Šīs tikai pavisam retam māksliniekam piemītošās īpašības Niklāva Strunke izmantoja ar apbrīnojamu izjūtas nemaldību, kas tuvojās jau zināma absolūtisma robežai.

Ja Arnolda Nuliša darbi, izstādīti Sv. Jāņa bazniccas sarīkojumu zālē, uzrādīja lielāku eklektismu un daudzveidību, Visvalža Reinholda skatē — Education Centre gleznu galerijā — varējām vairāk manīt konstruktīvu sintētismu, ziemeļu ainavas traktējumu architektoniski telpiskā nostatījumā. Bet Reinholds neapmierinās ar lineāru novietņu stāģlieccību, ar kubismā fundētu veidolu noslodzēm, — viņš telpai resp. gleznā attēlotai materījai liek valbīties uz āru vai uz iekšu, kamēr gleznas virsma burtiski salūst, sakrokojas vai arī atdalās no fona resp. dibenplāna. Tā rīkojoties, Reinholds labprāt ieplūdina darbā metallu — kausētu, dedzinātu un oksidējušos; savām gleznām uzmontēdams dzelzs, vara un citu metallu režģus, viņš tiem dažkārt liek sabiezēt, līdz nonāk pie „kaltās un metinātās gleznas", kas tuva skulptūrai un ir savā ziņā barelijefs. Tāds, piemēram, bija Nr. 3, vairogam vai saktai līdzīgs aplis, iemontēts veiksmīgā kalumā — viss darbs ar metalliski brūnganu un sudrabotu spīdumu. Reinholda darbos var sajust un izšķetināt racionālu struktūru — metveidīgus apjomus pieskaņojot krāsu gammas gan harmonizējot, gan kontrastējot (piem., tumši ultramarīna zilie iepretim cinka dzeltenam).

Arnolda Nuliša darbos vairāk var vērot pagleznojuma un impримātūra lietošanu: daudz pārgleznodams darbus, viņš iešvīkā, ieberž un noslauka virskrāsu daļēji nost, tā ļaudams iedarboties apakšējā pagleznojuma bieži komplimentārajam krāsu tonim: šis vecmeistaru paņēmiens tiek lietderīgi izmantots, un Nulitis, ļaujot mākslas darbam pašam sevi vadīt, atrod aizvien jaunas pustoņu un siltās — aukstās krāsu attieksmes.

Pamatā ņemdams organiski sazīmējamas formu grupas, Nulitis tās nosloga ar tumšiem režģiem — līnijām, kas bieži ir gotiski stūrainas, tieças uz augšu, bet salokās un ir diagonālas: Reinholda lineārie akcenti turpretim nostādās limeniski-stateniskā taisnstūŗu attiecībā, liekot atcerēties, ka gleznas formāts allaž arī ir taisnstūris (90 gradu leņķi).

Ja Reinholda līniju iezīmējumi ir daļa no telpas pašas, Nulitim tie ir objektīvi telpā resp. telpa tos apņem.

Nuliša visjaunākais atradums varētu būt metafiziskais bezpriekšmetības veidolu traktējums

(Nobeigums 6. lpp.)

SAVA CEĻA GĀJĒJI

JURIS CIRULS UN MARTA MAKVIKARE DZIED LATVIEŠU KLAUSĪTĀJIEM SVEŠĀS MĒLĒS

Toronto latviešu koncertpublikai labi pazīstamie dziedātāji Marta Makvikare un Juris Cīruls ir neatlaidīgi un čakli sava talanta kopēji, palaikam rīkodami noskaņotus dziemu vakarus. Tādu klausījāmies arī 30. oktobrī Latviešu namā. Programma šoreiz bija izvēlēta īpaši interesanta — H. Persella dueti, vairākas reti dzirdētas J. Vītola un Jāņa Mediņa dziesmas, kā arī brīnumskaistās, dziļu jūtu bagātās Mālera „Klejotāja amatzeļa dziesmas" un Šūmana jau vairāk pazīstamais cikls „Sievietes mīla un dzīve". Visas dziesmas dziedāja oriģinālvalodā.

Abu dziedoņu mūzikālajām gaitām varēts izsekot no viņu pirmās uzstāšanās dienas Toronto. Dziesmu kalnā abi kāpuši jau 12—15 gadu. Darbs vainagojies krietniem panākumiem, īpaši tas atzīstams par M. Makvikari. Ķeroties pie tāda kalibra programmas iestudēšanas kā minētās, abi dziedoņi apliecinājuši, ka apzinās savas spējas un tiesības vēlīga pamudinājuma vietā gaidīt sava darba nopietnu izvērtējumu, kā norādījumu nākotnē vēl paveicamajam.

Martu Makvikari atceramies kā iejūtīgu smalku dziesmu interpreti, kuŗas sniegumā ik mūzikālā fraze un doma bija rūpīgi izstrādāta. Viņas patīkami tembrētais, apmēros nelielais soprāns guvis drošu, metallisku skaņu, ir izlīdzināts visos posmos, stabilas elpas raidīts, un šķiet, ka attīstībā sasniedzis toņa plašuma individuālās robežas. Jāpieņem, ka uzstāšanās kanadiešu un latviešu sabiedrībai, radio un televīzijas raidījumos (pēdējoreiz pērnvasar Jaunskotijā) Makvikarei devusi nepieciešamo pašapziņu dziesmu kamola risināšanā. Tādēļ pārsteidza nevajadzīgais sasprindzinājums visā dziedājumā, kuŗš tikai retumis ļāva izlauzties balsij tīrā, spodrā plūdumā, — bet tad arī tonis kļuva „apaļš", techniskā plāksnē, gan priekšnesuma dažādībā. Tonis raisās brīvāks un daudz kuplāks, īpaši forte dziedājumos. Tomēr dziedonim vēl krietns darbs priekšā, lai panāktu lielāku koncentrētību un spožumu balss augstākā posmā. Simbrižam Cīrulam galvastoņu projekcija ir vēl neatrisināta problēma, kas negātīvi ietekmē dažu labu mūzikālo frazi, piešķirot smagnējību, radot intonācijas svārstības un „saspiestas augšas". Grūti panākt tiru, stabilu intonāciju, ja toni veido pārāk dziļi. Šis trūkums nebūtu novērsams, ja dziedātājs apzinīgi censtos izmantot balss rezonātora dabiskās iespējas, nemākslojot skaņas balss „aparātūrā", bet rīkojoties fleksiblākā elpas atbalstā, jo brīvs tonis nav nekas vairāk kā stabilas, neaizturētas elpas plūsmas rezultāts. Pašlaik J. Cīruls klusināt ājas vietās zaudē elpas atbalstu, tādēļ arī viņa piano „nenes", un spēcīgākie dziedājumi ir svārstīgas kvalitātes — reizēm spoži, reizēm forsēti. Jāpiebilst gan, ka dziedoni dažas dienas pirms koncerta bija piemeklējusi slimība, no kuras viņš vēl nebija atspirdzis. Tas arī bija izjūtams balsī.

No latviešu dziesmām patika Jāņa Mediņa „Jasmīnzieds". Mazāk ka neaizmirstamā dziesmu tulka Marisa Vētras konsultācijā Makvikares sniegums būtu bijis daudz sirsnīgāks; viņa būtu spējusi ielikt atskaņojumā latviešu bārenes skumjas, tāpat „Aiju dziesmiņā" vairāk šūpuļdziesmas klusināta maiguma. „Bālais mēness" šķita par strauju tempā. Kur palika komponista norādītais piano un pianissimo? Klusināts dziedājums Makvikarei nekad nav bijis problēma, bet šoreiz dziedātāja savā interpretācijā bija tvērusi visu skanīgākās toņu gradācijās, ar piano dziedājumu būdama neattaisnojami skopa. Rezultātā „Bālais mēness" zaudēja staru trauslo mirdzumu...

Roberta Šūmana „Frauenliebe und Leben" ir dziesmu cikls, kuŗu, laikam, reiz mūžā atskaņo ikviena dziedātāja. Pirmoreiz Makvikare ar to stājās klausītāju priekšā 1953. gada rudenī savā pirmajā Toronto koncertā Ītona auditorijā. Toreizējais jaunas balss biklums vērties zīnīgā, skaidrās līnijās veidotā priekšnesumā, nekur neiestrēgstot sentimentālitātē vai liekā drāmatismā. Sai ciklā dziedātāja pārliecināja klausītājus ar emociju dažādību, spožu toni un īpaši pievilcīgu balss zemāko posmu, panākot efektīvu programmas noslēgumu.

Kopš Juris Cīruls dzirdēts pēdējoreiz pērnā gadā, viņa balsī manāms spēcīgs progress gan tīrā maigus un skaists (piemēram „Er, der Herrlichste" vienā no pēdējām frazēm u. c.). Varbūt sākumā traucēja arī Latviešu nama akustiskās īpašības, bet Persella dueti, ar kuŗiem programma sākās, neizplauka noapaļotā ziedā, sajūtās intonācijas svārstības, un balsis nesalējās. Atšķirība bija vislabāk saklausāma, kad dziedoņi programmas beigās duetu „Sound the trumpet" atkārtoja piedevās — šoreiz tas skanēja mūzikāli un techniski noapaļoti, salējīgi, raiti un nevainojami. Šajos duetos abi dziedoņi vislabāk varēja parādīt balsu lokanību, bet, kā jau minēts, nervozitāte darīja dziedājumu pasmagu, tas nedzirkstīja. Tomēr atzinīgi jāvērtē nodoms iepazīstināt klausītājus ar šī latviešiem maz zināma 17. gads. (1659.—1695. g.) angļu komponista pievilcīgajiem darbiem italiešu klasiķu vietā, ar kuŗiem Latvijā bija parasts ievadīt tradicionālus koncertus.

Tālāk M. Makvikare atskaņoja trīs Jāzepa Vītola dziesmas (Kam lai dziedu, Aiju dziesmiņu, Bālais mēness) — brīnišķas mūzikas pērles. Dziedājums bija izlīdzināts, precīzs, dikcija skaidra, — tomēr trūka pārdzīvojuma siltuma, īpaši „Kam lai dziedu" nobeigumā. Gribētos apgalvot, ka Marisa Vētras konsultācijā Makvikares sniegums būtu bijis daudz sirsnīgāks; viņa būtu spējusi ielikt atskaņojumā latviešu bārenes skumjas, tāpat „Aiju dziesmiņā" vairāk šūpuļdziesmas klusināta maiguma. „Bālais mēness" šķita par strauju tempā. Kur palika komponista norādītais piano un pianissimo? Klusināts dziedājums Makvikarei nekad nav bijis problēma, bet šoreiz dziedātāja savā interpretācijā bija tvērusi visu skanīgākās toņu gradācijās, ar piano dziedājumu būdama neattaisnojami skopa. Rezultātā „Bālais mēness" zaudēja staru trauslo mirdzumu...

Roberta Šūmana „Frauenliebe und Leben" ir dziesmu cikls, kuŗu, laikam, reiz mūžā atskaņo ikviena dziedātāja. Pirmoreiz Makvikare ar to stājās klausītāju priekšā 1953. gada rudenī savā pirmajā Toronto koncertā Ītona auditorijā. Toreizējais jaunas balss biklums vērties zīnīgā, skaidrās līnijās veidotā priekšnesumā, nekur neiestrēgstot sentimentālitātē vai liekā drāmatismā. Sai ciklā dziedātāja pārliecināja klausītājus ar emociju dažādību, spožu toni un īpaši pievilcīgu balss zemāko posmu, panākot efektīvu programmas noslēgumu.

Kopš Juris Cīruls dzirdēts pēdējoreiz pērnā gadā, viņa balsī manāms spēcīgs progress gan tīrā, gan priekšnesuma dažādībā. Tonis raisās brīvāks un daudz kuplāks, īpaši forte dziedājumos. Tomēr dziedonim vēl krietns darbs priekšā, lai panāktu lielāku koncentrētību un spožumu balss augstākā posmā. Simbrižam Cīrulam galvastoņu projekcija ir vēl neatrisināta problēma, kas negātīvi ietekmē dažu labu mūzikālo frazi, piešķirot smagnējību, radot intonācijas svārstības un „saspiestas augšas". Grūti panākt tiru, stabilu intonāciju, ja toni veido pārāk dziļi. Šis trūkums nebūtu novērsams, ja dziedātājs apzinīgi censtos izmantot balss rezonātora dabiskās iespējas, nemākslojot skaņas balss „aparātūrā", bet rīkojoties fleksiblākā elpas atbalstā, jo brīvs tonis nav nekas vairāk kā stabilas, neaizturētas elpas plūsmas rezultāts. Pašlaik J. Cīruls klusināt ājas vietās zaudē elpas atbalstu, tādēļ arī viņa piano „nenes", un spēcīgākie dziedājumi ir svārstīgas kvalitātes — reizēm spoži, reizēm forsēti. Jāpiebilst gan, ka dziedoni dažas dienas pirms koncerta bija piemeklējusi slimība, no kuras viņš vēl nebija atspirdzis. Tas arī bija izjūtams balsī.

No latviešu dziesmām patika Jāņa Mediņa „Jasmīnzieds". Mazāk ka neaizmirstamā dziesmu tul

Ontario valdības novēlējums baltiešu filatelistiem

Otra baltiešu filatelijas un numizmatikas izstāde, kuŗa Toronto notika 22. un 23. oktobrī, novērtējama kā liels panākums. Tam par iemeslu bija ne vien plašā publicitāte un lietuviešu sabiedrības atbalsts, bet jo sevišķi izstādīto eksponātu daudzums un augstā kvalitāte.

Izstādi atklāja Ontario provinces valdības sekretārs un pavalstniecības ministrs Džons Jaremko, nolasot arī provinces ministru prezidenta Dž. Robarta apsveikumu un novēlējumus turpmākajam darbam. Atzinīgus vārdus teica arī Lietuvas ģenerālkonsuls Dr. J. Žmuidzinas. Baltijas tautu federācijas Kanādā priekšsēdis J. Simanavičus runāja savas organizācijas un vietējo latviešu, igaunu un lietuviešu kollekcionāru vārdā. Latviešu viesu vidū bija LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra un BTFK vicepriekšsēdis T. Kronbergs. Izstādē, kuŗu abās dienas apmeklēja kopskaitā vairāk nekā 1000 interesentu, ar eksponātiem piedalījās 20 kollekcionāru, kopskaitā izstādot 120 logatu.

No latviešu krājējiem J. Ronis 7 logatos rādīja baltiešu kollekcionāru cīņu par brīvību, bet 4 logatos filatelijas literātūru latviešu valodā. E. Alberinga bija izstādījusi Latvijas markas ar ievērojamu personu attēliem 3 logatos, tāpat rādīja Latvijas neatkarības sakuma posma naudu rubļu vērtībās, turpretim Ž. Grundmanis 3 logatos iepazīstināja ar Latvijas naudas zīmēm un monētām latu un santīmu vērtībās. A. Saliņš 3 logatos sniedza īsu konspektu par Latvijas vēsturi, parādot arī aploksnes, kuŗas pauž baltiešu kopīgo cīņu par tiesībām un brīvību. Jaunniešus reprezentēja J. Reinbergs un U. Ziemelis. Pirmā klāsts 3 logatos bija veltīts tematam „J. F. Kennedy — Latvia — Freedom" un ieguva Junior Philatelic Society of America balvu. U. Ziemelis 5 logatos demonstrēja cepelīnu markas.

Lietuviešu grupa Toronto izstādē piedalījās pirmo reizi. P. Morkunas bija izstādījis Lietuvas naudu, māc. Jurkšas — Viļņas markas, Vatikāna izlaidumus un kļūdainos eksemplārus, A. Dilkus parādīja Lietuvas rakstniekus markās, bet J. Jagela — okupācijas laika izdevumus. V. Matulaitis plašā klāstā iepazīstināja ar Lietuvas marku izlaidumu komplektiem un arī retumiem, bet A. Kaminskas rādīja bēgļu laika izdevumus.

Igaunus pārstāvēja 8 kollekcionāri. L. Avandi parādīja bēgļu gadu markas, T. Aviks — pastkartes, paraugiespiedumus, viltojumus un naudu, H. Blums un H. Olvings ar saviem izstādījumiem pakavējās pie tēmata par Igaunijas vēsturi uz aploksnēm, F. Edurs rādīja 1941. gada izdevumus, V. Mendvere — speciālus zīmogus un spiedogu attīstību, I. Pola izstādīja motīvu kollekciju, bet E. Raids savus logatus bija veltījis tematam par Igauniju laikā no 1918.—1940. gadam, parādot arī DP nometņu pastu un olimpisko spēļu izdevumus.

Tā šai izstādē bija labi parādīts baltiešu kopsolis filatelijā.

M. Z.

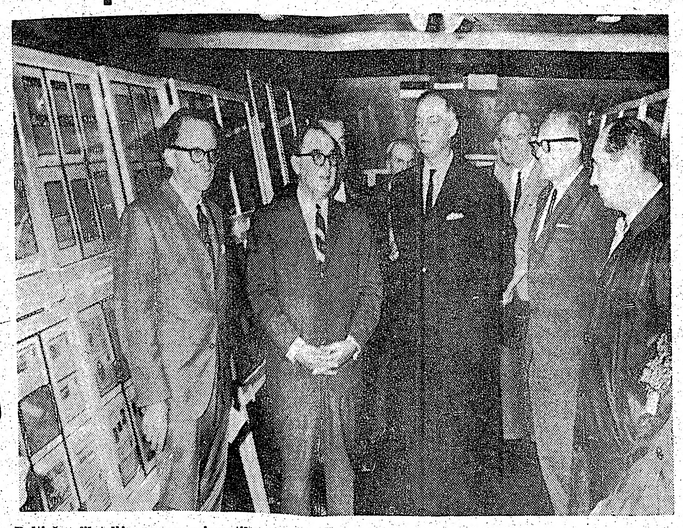

Baltiešu filatelijas un numizmatikas izstādi Toronto atklāja Ontario valdības sekretārs un pavalstniecības ministrs Džons Jaremko (otrs no kreisās); no viņa pa kreisi M. Zichmanis, pa labi — igaunis E. Raids un V. Eizemarms. Foto: JAK

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (Toronto)
CREDIT UNION LTD.
izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz personīgos aizdevumus, maksā gadā 4% par krājnoguldījumiem un 3½% par summām čeku kontos, pieņem maksājumus par telefona, elektrības, gāzes un ūdens rēķiniem, pārdod naudas pārvedumus un ceļotāju čekus, piešķir aizdevumus pret nekustamu īpašumu pirmām hipotēkām.
491 College Street, Toronto 4, Latviešu namā, telefons: 924-2775.
Birojs atvērts pirmd. līdz piektd. no pl. 12—8 vakarā, bet sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 dienā.
Kreditsabiedrības aktīvs 1966. gada 31. jūlijā bija $1,605,640.

Liela diena sportistiem

LATVIEŠU SPORTA APVIENĪBAS KANADĀ 15 DARBA GADU ATCERE TORONTO

Tuvu pie 400 sporta draugu 22. oktobrī pulcējās Toronto igauņu namā Latviešu sporta apvienības Kanadā 15 darbības gadu atceres svinībās. Plašo sarīkojumu ievadīja māc. A. Čopa svētbrīdis, pēc tam LSAK valdes priekšsēdis J. Ādminis uzrunā pakavējās pie apvienības pirmsākumiem, tās pirmajiem pasākumiem un tālākās izveidošanās. Tā bija jauka pastaiga jau pabiezās Kanadas latviešu sporta vēstures lappusēs, kuŗās atklājās daudzi jau piemirsti, varbūt arī nekur nepieminēti fakti.

LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra, uzrunājot svētku viesu pulku, norādīja, ka sportisti ir cīnītāji par savas valsts un tautas krāsām miera laikā; Kanadas latviešu sportisti mūsu vārdu dažādos sporta veidos ir godam nesuši pasaulē. Viņš vidējo valstu sporta pārvalde (V. Baumanis), Sidrabenes pārvalde (B. Upāns) un Montrealas latviešu sporta klubs.

Pēc atceres akta notika balle un sekmīgāko sportistu apbalvošana. Par nopelniem mūsu sporta dzīves sekmēšanā visus 15 gadus kopš LSAK nodibināšanas īpašas speciālbalvas saņēma Velta Admine, Modris Žulps un Andrejs Richters. Tāpat jubilejas gadā bija bagātīgs balvu pūrs par sportisku stāju un sasniegumiem atsevišķās sporta nozarēs 1966. gadā: par nopelniem basketbolā atzinības balvu saņēma Egils Petmanis, Egons Pilskalnietis un Jānis Daugavietis; volejbolā — Velta Viškere, Laimdota Morusa, Agra Alberta, Jānis Vilmanis, Viesturs Treiguts; futbolā — Kārlis Gulbis; tenisā — Vera Audere un Harijs Mikazāns; galda tenisā — Ženija Marinko, Laimonis Eichvalds; smagatlētikā — Alfreds Kārkliņš; vieglatletikā — Kaiva Ceļdoma, Gunta Gūtmane, Juris Pūce, Ivars Zvaigznīte un Visvaldis Zieziņš.

C. B. B.

Nodarbības rudens lapu zeltā

Kanadas latviešu skautu un gaidu jendu gadskārtējie kopnieku — kopnieču kursi šogad notika laikā no 7. — 10. oktobrim Hamiltonas apgabala skautu mītnē Camp Mount Nemo. Pati daba nācu talkā, lai latviešu jaunās audzes skautu un gaidu pārstāvji, papildinoties un mācoties kursos, rezē izbaudītu arī skaistas un saulainas rudens dienas.

Kursus vadīja skautu inspektors, pašreizējais Kanadas latviešu skautu jendas priekšnieks E. Dāvidsons un gaidu jendas gaidu vecākā G. Upīte. Par lektoriem kursos darbojās māc. A. Čops, S. Leimanis, M. Masīte, M. Vilka, I. Kalniņa un citi skautu un gaidu vadītāji. Gādīga un rūpīga kursu saimniecības vadītāja bija londoniete A. Niedra.

Kursu programma bija izstrādāta ļoti plaša ar dažādām nodarbībām, paraugstundām, lekcijām, apvidus gājieniem u. t. t. Lielākā mācību daļa notika brīvā dabā. Viens no interesantākajiem posmiem kursu laikā bija, kad skauti un gaidas, sadalīti kopos, devās gājienā pa apvidu, orientējoties pēc kartes un kompasa. Izpildot nodarbību vadītāju norādījumus, viņi ievāca arī no vietējiem iedzīvotājiem ziņas un informāciju par apkārtnes ievērojamākajām celtnēm, baznīcām un to vēsturi. Gājiena laikā pašiem bija jāgādā par maltītēm, ugunskura sagatavošanu un visu pārējo. Taču jāsaka, ka visi kursu dalībnieki — 20 skauti un 21 gaida, kas pārstāvēja visas Kanadas latviešu skautu un gaidu vienības — godam izturēja intensīvo mācību plānu, pārgājienus un sacensības, gūstot jaunas atziņas un pieredzi. Kursu noslēgumā ieradās arī Hamiltonas apgabala kanadiešu skautu vadītājs J. Vorners un apsveica kursu beigušos par sekmīgi paveikto darbu, jo iegūtās zināšanas kursantiem būs ļoti noderīgas turpmākajā darbā, atgriežoties savās vienībās.

Kursus atklājot un pabeidzot, latviešu skautiem un gaidām stāvot ierindā, mastos uzvilģās Latvijas un Kanadas karogi, un rudens lapu zeltotajā nometnes laukumā mūsu jaunā audze solījās — pasaules tālēs augt vienota Latvijai!

J. V.

Augšējā uzņēmumā pa kreisi: Kanadas latviešu skautu un gaidu kopnieku kursu dalībnieki. — Pa labi: gaidu vadītājas Maruta Masīte (Sv. Katrīnas) un Gundega Upīte (Hamiltona) vienā no gājiena „kontrolpunktiem" vērtē dalībnieku atzīmes. — Apakšējā uzņēmumā pa kreisi: Kursu vadītājs E. Dāvidsons pasniedz kursu virskopniekam V. Ziemelim apliecību par labi paveikto darbu kursu laikā. — Pa labi: Gundegu kopa dalībniecēm, veicot saņemto uzdevumu bija jānoskaidro vēsturiski dati par veco „Zimmermana" baznīcu, kuŗu ceļa malā būs jevērojuši daudzi braucēji, vasarās dodoties uz Sidrabenes nometni.

Alfreds Poriņš dziedās Toronto

Dziedonis Alfreds Poriņš

Latviešu preses biedrības Kanadas kopa 6. novembrī Latviešu namā Toronto plkst. 5 pēcpusd. rīko literāri-mūzikālu vakaru ar visai plašu un interesantu programmu. Pēc kopas pr-ces E. Senkēvičas ievadvārdiem pianiste Edite Timermane atskaņos variācijas par temu „Mūsu varoņus pieminot", bet rakstnieks Arnolds Rāsa sniegs referātu „Varoņu motīvs latviešu rakstniecībā". Tā kā šis literāri-mūzikālais vakars īpaši veltīts latviešu varoņiem un viņu piemiņai, atiecīgi izvēlēta arī programmas otra daļa, kuŗā Edites Timermanes klavierpavadījumā J. Norvilja, J. Vītola un J. Graubiņa dziesmas dziedās no ASV — Alfreds Poriņš, bet aktieris Valdemārs Pukats skandēs Andreja Eglīša, Aleksandra Čaka un Kārļa Skalbes dzejojumus.

Sarīkojums īpaši ieteicams jaunatnei zināšanu papildināšanai par varoņu motīviem latviešu literātūrā un mūzikā, tādēj rīkotāji studentiem un jauniešiem paredzējuši pazeminātu maksu — 50 centu.

TORONTO ZIŅAS

● Uz 50 mūža gadiem 23. oktobrī atskatījās viens no Kanadas DV kādreizējiem galvenajiem organizētājiem Ilmars Jankovskis, kas savā laikā bijis dažādos amatos Kanadas DV zemes un Toronto nodaļas valdē. Par nopelniem DV darbā viņš apbalvots ar organizācijas zelta nozīmi. Jubilāram piekrīt arī īpaši nopelni pirmo latviešu laikrakstu izdošanā un veidošanā Kanadā, viņš pazīstams arī kā aktīvs darbinieks korporāciju dzīvē. Iecelojot Kanadā, I. Jankovskis strādāja raktuvēs, bet tagad vada savu nekustamu īpašumu pārdošanas biroju Toronto. Šūpļa svētkos no Toronto DV saimes sveica un velti nodeva viņa tuvs līdzgaitnieks DV organizēšanas darbā un pašreizējais nodaļas kultūras dzīves vadītājs O. Klavenieks. Jubilejas dienas priekšvakarā gavilnieku suminā viņa uzņēmuma darbinieki. Redaktors K. Sidars jubilāram bija veltījis īpašu prologu, apcerot humoristiskā skatījumā viņa dzīves nozīmīgākās gaitas.

● TLB dāmu komitejas rīkotais bazārs 22. oktobrī Latviešu namā bija labi apmeklēts un deva 400,49 dol. atlikumu, kas nodots sestdienas skolas atbalstam. Atsevišķā izlozē galvenos laimestus ieguva E. Prauliņš un M. Kukņa no Bramptonas. Bazāra ietvaros V. Āpše izrādīja arī divas kultūrfilmas par Kanadas dzīvi un dabu.

● Jaunatnes pulciņa Staburags gada sapulcē 23. oktobrī piedalījās ap 60 jauniešu, to vadīja V. Innus un protokolēja Silvija Plise. Pēc amatpersonu ziņojumiem par līdzšinējo darbību notika pārrunas un jaunas valdes vēlēšanas. No 10 kandidātiem par valdes priekšsēdi ievēlēja Gunti Siliņu, viņa vietnieku K. Jansonu, sekretāri Silviju Plisi, kasieri V. Budrevicu, biedrzini Rutu Kalniņu un informācijas daļas vadītāju V. Korbu. Revizijas komisijā ievēlēja V. Innusu, I. Ķobi un Dz. Pūpēdi. Sapulces dalībnieki nolēma materiāli atbalstīt sporta laukuma paplašināšanu Sidrabenē, šim nolūkam rīkojot atsevišķu Ziemsvētku sarīkojumu.

● Komponista V. Ozoliņa un soprānā Emmas Reinvaldes garīgo koncertu 23. oktobrī Sv. Jāņa baznīcā apmeklēja vairāk nekā 300 klausītāju. Koncerta ieskaņai un izskaņai komponists sniedza ērģeļu solo; programmā uzņemto solodziesmu vidū E. Reinvalde dziedāja arī archibīskapa A. Lūša „Saule sirdī" un kādas Sibirijas izsūtījumā esošas meitenes sarakstīto „Lūgšana."

● Vanadžu rīkotajā vakarēšanā 1. novembrī plkst. 7 vakarā DV namā (123 Huron St.) etnografe Biruta Senkēviča runās par tematu „Veļu gods".

● Kā vieni no pirmajiem šogad aļņu medības jau oktobra sākumā bija devušies TLMM kluba valdes pr-dis Dr. P. Bārdiņš, A. Kristapsons, J. Bārdiņš, inž. G. Liepiņš, J. Atkaukis un Ž. Epners. „Saimniecisko aprūpi" par mednieku grupu šogad bija uzņēmusies Elvīra Bārdiņa. Ap 800 jūdu attālā Paša (Pasha) ezera krastos mednieku grupa ieguva divus aļņus.

● Ungārijas sacelšanās 10. gadadienā, 23. oktobrī, Toronto Bukapeštas parkā atklāja ungāru mākslinieka Viktora Tolgaši (Tolgesy) darināto brīvības cīnītāja pieminekli. Svinīgajā ceremonijā latviešus pārstāvēja LNAK valdes pr-dis J. Niedra. Sarīkošanās atcerei 5. novembrī notiks arī koncerts O'Keefe centrā ar Klīvlendas ungāru simfoniskā orķestra piedalīšanos. Arī latviešiem ieteicams šo koncertu apmeklēt.

● Austrumu draudzes dāmu komitejas bazārs un draudzes vakars notiks 30. oktobrī tūlīt pēc dievkalpojuma Sv. Barnaba baznīcā. Dievkalpojums sāksies plkst. 2 dienā.

● Latvijas valstssvētku aktā 19. novembrī Ītona auditorijā koncertā daļa dziedās Laimdota Gleške kokles pavadījumā un Toronto apvienotie latviešu koŗi diriģenta A. Purva vadībā. Aktu vadīs BTFK prezidija locekļis Andris Rolavs. Kā jau agrāk ziņots, svētku runu teiks ALAs priekšsēža vietnieks A. Bērziņš.

LNAK rīkotajā pieņemšanā 18. novembrī Latviešu namā atklās arī veclatviešu — mākslinieka Andreja Lapiņa gleznu skati. Šī Kanadas sabiedrībā plaši iecienītā latviešu mākslinieka darbus no savas kollekcijas izstādei dos Jaunkanadiešu teātŗa vadītājs R. Andre. Izstāde notiks LNAK protektorātā.

● Gaujas gaidu vienības gadskārtējais Mārtiņvakars notiks 6. novembrī plkst. 5 dienā Sv. Andrejas baznīcas telpās. Sarīkojumā uzvedīs Mirdzas Timmas pēc dainām sakārtoto „Kā Mārtiņš brauca precībās". Priekšnesumiem sekos tautas dejas un rotaļas, būs arī cienasta galds.

● Latviešu nama dāmu komitejas rīkotais bazārs un loterijas izloze notiks 29. oktobrī plkst. 1 dienā. Sarīkojumā būs iekārtoti arī daiļamatniecības izstrādājumu stendi un V. Tetera gleznu izstāde. Plkst. 7.30 vakarā paredzēts arī saviesīgs vakars ar deju. Atlikums par labu Latviešu nama virtuves lifta pārbūvei.

● Latviešu koncertapvienības rīkotais Ņujorkas apvienotā koŗa koncerts diriģenta Bruno Skultes vadībā notiks 29. novembrī plkst. 7.30 vakarā Parkdale Collegiate telpās (209 Jameson Ave).

● Mākslinieces Gundegas Cennes gleznu izstādi atklās 29. oktobrī plkst. 4 pēcpusdienā W&W Galerijā, 830 Yonge St. Izstāde turpināsies līdz 11. novembrim.

● Sakarā ar novembrī notiekošajām latviešu teātŗa dienām, Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš, kas bija paredzēts 26. novembrī, pārcelts uz 3. decembri. Tirdziņš notiks Sv. Jāņa baznīcas telpās.

● Svētdien, 30. oktobrī, plkst. 5 pēcpusdienā Latviešu namā Tērvetes skautu vienība rīko draudzības vakaru ar filmu izrādi, mantu loteriju un tējas galdu. Vienības vecāki un labvēļi aicināti ar piedalīšanos atbalstīt vakara labu izdošanos.

● Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojumā Sv. Andreja baznīcā 30. oktobrī plkst. 3 dienā dziedās arī draudzes koris A. Purva vadībā. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē dāmu komitejas rīkotais draudzes vakars ar māc. A. Čopa referātu par tematu „Reformācija toreiz un tagad."

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

Toronto

● Latviešu strēlnieku biedrības Kanadas kopas rīkoto slēgto draudzības vakaru 22. oktobrī DV namā atklāja valdes pr-dis F. Freibergs, aicinot ar klusuma brīdi godināt pēdējā laikā mirušos strēlniekus. Sarīkojumā piedalījās arī DV, Kurzemes cīnītāju, kara invalīdu un citu veterānu organizāciju pārstāvji. Plašāku runu par strēlnieku un vispār karavīru gaitām teica O. Breņķis.

● Piemiņas brīdis pie Kritušo karavīru pieminekļa Saulainē notiks 13. novembrī plkst. 2 pēcpusdienā. Dievkalpojumu šogad vadīs māc. R. Ekšteins.

● Latviešu Vasarsvētku draudzes šāgada pirmais dievkalpojums notika 23. oktobrī Latviešu namā. To vadīja D. Mikelsons, bet T. Putrus runāja par tematu „Iesākumā bija Dievs". Koncerta daļā piedalījās radioraidījuma „Sauciens no Golgatas" vokālais kvartets. Bija ieradušies 15 klausītāji.

● Klīvlendas Mārtiņa Lutera ev.-lut. latviešu draudzes mūzikālais ansamblis V. Aigares-Ūbelītes vadībā viesosies Toronto un 5. novembrī plkst. 7 vakarā sniegs instrumentālas un vokālas mūzikas priekšnesumus. Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotā draudzes vakarā. Ansamblis kuplinās arī 6. novembra dievkalpojumu plkst. 11 no rīta, kurā spredīķi teiks viesis — māc. K. Briedis, no minētās Klīvlendas draudzes.

● Toronto pilsētā un apkārtnē, sākot ar 30. oktobri, pāriet uz tā saucamo standartlaiku. Tas nozīmē, ka pulkstenis pārstādāms par vienu stundu atpakaļ. Lai paredzētās dienas gaitas un sarīkojumu apmeklēšana nesagādātu pārsteigumus, neaizmirsīsim piecelties plkst. 2 naktī (oficiālais maiņas laiks), lai pulksteņu rādītājus pavirzītu atpakaļ...

Kad sa

KOŖA DZIESMU VAIROGS SAIME AR KO
SADZIEDĀTU PILNGADIBU — 21 DARBĪBA

Reti kad Kalamazū tā daudzināti kādi svētki vai sarīkojums, kā pašreiz koŗa Dziesmu Vairogs un tā diriģenta A. Kalnāja jubilejas. Zīmīgi, ka korim nav „apaļu gadu", bet gan tautā daudzinātā pilngadības jubileja, kuŗu koristi pēc ilgās un rūpīgās gatavošanās vēlas atzīmēt ar vērtīgu koncertu. Latviešu biedrība pat pieteikusi savu piedalīšanos svētku izkārtošanā. Visur, kur tautieši satiekas, runas pievēršas koŗa un sarīkojuma jautājumiem, un nez' vai kāds atrodams, kas nevēlētos pats „savām ausīm" pilngadības koncertu 5. novembrī noklausīties.

„Pilngadība pati par sevi jau izteic daudz, un, to pieminot, zināms, ka tā uzliek arī pienākumus. Ne tikai pienākumus pašiem pret sevi, bet arī pret apkārtni — visu sabiedrību," atzīst viens no 70 koristiem, jubilejas diena tuvojoties. Šis spriedums ir pareizs, un sacītais drošī attiecināms uz visu koristu augsto pienākuma apziņu. To praksē arī apliecina 21 pastāvēšanas gadā paveiktais darbs. „Tie ir savādi laudis, jo veic neveicamo," ne reizi vien dzirdēts izsakāmies par koŗa dalībniekiem, kuŗi pēc nostrādātām darba stundām vēl daudzas citas veltī rēgulārajiem mēģinājumiem. Seko koncerti, izbraukumi ar ceļā pavadītām vairākām dienām, piedevām tiek veikti arī vēl citi sabiedriski pienākumi. Kas visu to uzliek?

„Visu noteic sīksts darbs, bet galvenais un izšķirīgais tomēr ir

Koris D

— koŗa d
sirdsdegsm
austajām g
kam," saka
Austra Sile
kuŗi nezinā
rogs, ko t
un sasniegt
bez pamat
lu.

Kādēj ko
tādu pienā
sīksto darb
vja spēks,
„Ceļa rādī
mēr bijis
nājs ar ne
un pacietī
un cieņu
kad nejaud
gam apstā
strādāt, no
tiltu uz ot

Nujorkieši gat vēlēšanā

Tuvojoties 8. novembŗa vēlēšanām ASV, arī Ņujorkas latvieši apspriež kandidātus, lai nodotu savas balsis. Kā zināms, vēlēšanās var piedalīties tikai ASV pilsoņi, kas reģistrējušies vēlēšanu iecirknī, bet latviešu lielākais vairums ieguvuši ASV pavalstniecību un reizē ar to tiesības vēlēt. Pilsoņi nav kļuvuši daļa vecās paaudzes un nedaudzi vidējās paaudzes pārstāvji, kuŗi kaut kādu iemeslu dēļ vēl nav pieprasījuši ASV pavalstniecību.

Latviešu interese par šīm vēlēšanām nav tik liela, kā prezidenta izraudzīšanas reizēs, bet nevar tomēr teikt, ka latvieši būtu pilnīgi vienaldzīgi. Tā kā vēlēšanas ir aizklātas, izjautāto latviešu vārdus nav iespējams publicēt, tikai vispārējās domas. Ja šogad vēlēšanu iznākums būtu tikai latviešu izšķiršanā, tad nākamais Ņujorkas pavalsts gubernātors arī turpmāk paliktu līdzšinējais republikāņu pārstāvis un divu periodu gubernātors Rokfellers. No katriem pieciem Ņujorkas latviešiem trīs balsotu par viņu, viens par demokratu O'Konoru, bet viens vēl nav izšķīries vai nedomā vēlēšanās piedalīties. Nevienu no iztaujātajiem neatbalsta abu mazo partiju pārstāvjus Rūzveltu un Adamu. Kā viens no latviešiem izteicās, Rūzvelta vārds latviešu ausij labi neskan.

Pirms diviem gadiem kad notika prezidenta vēlēšanas, Ņujorkā nodibinājās latviešu demokratu un republikāņu klubi. Varēja sagaidīt, ka latviešu politiskā aktivitāte Ņujorkā pastiprināšīes, un prezidenta vēlēšanu laikā tādā tiešām bija vērojama. Daži gudrinieki gan saka, ka latviešu demokratu klubs dibināts tikai tādēļ, lai daži vecie politiķi toreiz varētu apmeklēt Ņujorkas pilsētas galvu Vāgneru, bet latviešu republikāņu klubs bija jādibina tāpēc, ka radies demokratu klubs. Bet tas, varbūt, bija tikai vēlēšanu triks. Toreizējie demokratu kluba dibinātāji pa lielākai daļai bija vecie politiķi no bijušajām jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partijām, bet republikāņi nāca no jaunās paaudzes un bijušajiem nacionālā centra locekļiem kaut abos klubos bija arī citi pārstāvji, pat tādi, kas agrāk ar politiku nebija nodarbojušies. Šogad šo klubu darbība it kā apklususi, vismaz atklātībai par to darbību nekas nav zināms. Toties ir zināms, ka daži latvieši piedalās amerikāņu politisko k
ņās, bet cī
val otru p
nām uzlipt
Liekas, k
jorkas latv
starpā ir
politisks d
gus gadus
cekļis un
šanās.
Kongresm
no Bronksa
lielā priek
viņu Bron
dzīja par
atstājis ja
dā gadījum
veclatvieti
mējam ve
jus.
Tā kā n
tajām am
pavalsti šo
gubernāto
vieši nav
kās debat
bāks un
rāk piemē
pavalstīs l
to tautu a
vēlami no
teņos, kād
rāk pieda
vēlēšanu c

DV

Poriņš dziedās Toronto

bas Kana-
Latviešu
pēcpusd.
vakaru ar
antu pro-
or-ces B.
n pianis-
kaņos va-
su varo-
akstnieks
referātu
rakstnie-
i-mūzikā-
latviešu
niņai, at-
grammas
imerma-
J. Norvi-
na dzies-
Alfreds
aldemārs
a Eglīša,
rļa Skal-

Dziedonis Alfreds Poriņš

terātūrā un mūzikā, tādēj rīkotāji studentiem un jauniešiem paredzējuši pazeminātu maksu — 50 centu.

NTO ZIŅAS

23. oktob- AK valdes pr-dis J. Niedra. Sa-
Kanadas celšanās atcerei 5. novembrī no-
ajiem or- tiks arī koncerts O.Keefe centrā
nkovskis, ar Klīvlendas ungāru simfoniskā
dos ama- orķestra piedalīšanos. Arī latvie-
un To- šiem ieteicams šo koncertu ap-
ar nopel- meklēt.
alvots ar ● Austrumu draudzes dāmu ko-
mi. Jubi- mitejas bazārs un draudzes va-
nopelni kars notiks 30. oktobrī tūlīt pēc
stu izdo- dievkalpojuma Sv. Barnaba baz-
ādā, viņš nīcā. Dievkalpojums sāksies
s darbi- plkst. 2 dienā.
. Iecelo- ● Latvijas valstssvētku aktā 19.
kis strā- novembrī Ītoha auditorijā kon-
ad vada certa daļā dziedās Laimdota
u pārdo- Gleške kokles pavadījumā un
pļa svēt- Toronto apvienotie latviešu koŗi
nes svei- diriģenta A. Purva vadībā. Aktu
uvs līdz vadīs BTFK prezidija loceklis
nas dar- Andris Rolavs. Kā jau agrāk zi-
as kultū- nots, svētku runu teiks ALAs
. Kļave priekšsēža vietnieks A. Bērziņš.
priekšva- LNAK rīkotajā pieņemšanā 18.
āja viņa novembrī Latviešu namā atklās
edaktors arī veclaviešu — mākslinieka
a veltījis Andreja Lapiņa gleznu skati. Šī
humoris- Kanadas sabiedrībā plaši iecienī-
ves nozī- tā latviešu mākslinieka darbus
no savas kolekcijas izstādei dos
s rīkotais Jaunkanadiešu teātŗa vadītājs R.
viešu na- Andre. Izstāde notiks LNAK pro-
un deva tektorātā.
s nodots ● Gaujas gaidu vienības gads-
am. Atse- kārtējais Mārtiņvakars notiks
aimestus 6. novembrī plkst. 5 dienā Sv.
l Kukņa Andrejas baznīcas telpās. Sarīko-
ieļvaros jumā uzvedīs Mirdzas Timmas
vas kul- pēc dainām sakārtoto „Kā Mār-
dzīvi un tiņš brauca precībās". Priekšne-
sumiem sekos tautas dejas un ro-
taļas, būs arī cienasta galds.
taburags
piedali- ● Latviešu nama dāmu komite-
vadīja V. jas rīkotais bazārs un loterijas
vija Pli- izloze notiks 29. oktobrī plkst.
ojumiem 1 dienā. Sarīkojumā būs iekārto-
notika ti arī dailamatniecības izstrādā-
kies vēlē- jumu stendi un V. Teteŗa gleznu
em par izstāde. Plkst. 7.30 vakarā pare-
a Gunti dzēts arī saviesīgs vakars ar de-
Jansonu,ju. Atlikums par labu Latviešu
asieri V. nama virtuves lifta pārbūvei.
u Kalni- ● Latviešu koncertapvienības rī-
s vadītā- kotais Ņujorkas apvienotā koŗa
komisijā koncerts diriģenta Bruno Skul-
kobi un tes vadībā notiks 29. novembrī
alībnieki plkst. 7.30 vakarā Parkdale Colle-
tīt spor- giate telpās (209 Jameson Ave).
u Sidra- ● Mākslinieces Gundegas Cen-
ot atse- nes gleznu izstādi atklās 29. ok-
ojumu. tobrī plkst. 4, pēcpusdienā W&W
olīņa un Galerijā, 830 Yonge St. Izstāde
ldes ga- turpināsies līdz 11. novembrim.
i Sv. Jā- ● Sakarā ar novembrī notieko-
irāk ne- šajām latviešu teātŗa dienām, Sv.
ta ieska- Jāņa draudzes dāmu komitejas
sts snie- gadskārtējais Ziemsvētku tir-
mmā uz- dziņš, kas bija paredzēts 26. no-
E. Rein- vembrī, pārcelts uz 3. decembri.
ibiskapa Tirdziņš notiks Sv. Jāņa bazni-
n kādas cas telpās.
šas mei- ● Svētdien, 30. oktobrī, plkst.
e." 5 pēcpusdienā Latviešu namā
karēšanā Tērvetes skautu vienība rīko
ārā DV draudzības vakaru ar filmu izrā-
nografe di, mantu loteriju un tējas galdu.
par te- Vienības vecāki un labvēļi aici-
nāti ar piedalīšanos atbalstīt va-
kara labu izdošanos.
m šogad ● Ticības atjaunošanas svētku
ora sāku- dievkalpojumā Sv. Andreja bazni-
M kluba cā 30. oktobrī plkst. 3 dienā
rdiņš, A. dziedās arī draudzes koris A.
, inž. G. Purva vadībā. Pēc dievkalpoju-
n 2. Ep- ma baznīcas zālē dāmu komite-
ūpi" par jas rīkotais draudzes vakars ar
bija uz- māc. A. Ģopa referātu par tema-
a. Ap 800 tu „Reformācija toreiz un ta-
na) ezera gad."
e. ieguva

s 10. ga-
onto Bu-
unģāru
Tolgašī
bas cīņ-
ajā cere-
vēja LN-

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

Kad sasniegta pilngadība

KOŖA DZIESMU VAIROGS SAIME AR KONCERTU UN IPAŠU SARIKOJUMU 5. NOVEMBRĪ KALAMAZŪ ATSKATĀS UZ SADZIEDĀTU PILNGADĪBU — 21 DARBĪBAS GADU, KURŠ SAKRĪT AR DIRIĢENTA ARNOLDA KALNĀJA 60. GADSKĀRTU.

Reti kad Kalamazū tā daudzināti kādi svētki vai sarīkojums, kā pašreiz koŗa Dziesmu Vairogs un tā diriģenta A. Kalnāja jubilejas. Zīmīgi, ka korim nav „apaļu gadu", bet gan tautā daudzinātā pilngadības jubileja, kuŗu koristi pēc ilgās un rūpīgās gatavošanās vēlas atzīmēt ar vērtīgu koncertu. Latviešu biedrība pat pieteikusi savu piedalīšanos svētku izkārtošanā. Visur, kur tautieši satiekas, runas pievēršas koŗa un sarikojuma jautājumiem, un nez' vai kāds atrodams, kas nevēlētos pats „savām ausīm" pilngadības koncertu 5. novembrī noklausīties.

Koris Dziesmu Vairogs vienā no pēdējiem mēģinājumiem, gatavojoties jubilejas koncertam.

„Pilngadība pati par sevi jau izteic daudz, un, to pieminot, zinām, ka tā uzliek arī pienākumus. Ne tikai pienākumus pašiem pret sevi, bet arī pret apkārtni — visu sabiedrību," atzīst viens no 70 koristiem, jubilejas diena tuvojoties. Šis spriedums ir pareizs, un sacītais drošī attiecināms uz visu koristu augsto pienākuma apziņu. To praksē arī apliecina 21 pastāvēšanas gadā paveiktais darbs. „Tie ir savādi ļaudis, jo veic neveicamo," ne reizi vien dzirdēts izsakāmies par koŗa dalībniekiem, kuŗi pēc nostrādātām darba stundām vēl daudzas citas veltī rēgulārajiem mēģinājumiem. Seko koncerti, izbraukumi ar ceļā paveicamām vairākām dienām, piedevām tiek veikti arī vēl citi sabiedriski pienākumi. Kas visu to uzliek?

„Visu noteic sīksts darbs, bet galvenais un izšķirīgais tomēr ir — koŗa dziedātāju ticība un sirdsdegsme latviešu dziesmā ieaustajām gara vērtībām un spēkam," saka koŗa ilggadējā pr-ce Austra Sīle. Šodien maz būs to, kuŗi nezinās, kas ir Dziesmu Vairogs, ko tas jau spējis paveikt un sasniegt. Koŗa slava — un ne bez pamata! — izplatījusies tālu.

Kādēj koristi uzņemas un ar tādu pienākuma apziņu veic šo sīksto darbu? Kas ir lielais burvja spēks, kuŗš dod izturību? „Ceļa rādītājs visam un vienmēr bijis diriģents Arnolds Kalnājs ar neizmērojamu uzņēmību un pacietību, ar lielo milestību un cieņu latviešu dziesmai, nekad nejaudams Dziesmu Vairogam apstāties un ierūsēt, bet strādāt, no viena pienākuma likt tiltu uz otru. Kam latviešu tauta un dziesma mīļa, tas arī novērtēs viņa darba nozīmi gan tagadnē, gan tālajā nākotnē," ir Austras Sīles paskaidrojums, kuŗam pievienojas arī bijušais koŗa priekšnieks un dziedātājs kopš dibināšanas V. Puriņš, teikdams: „Diriģenta priekšzīme kalpot latviešu dziesmai bez jebkādiem blakus nolūkiem ir tas spēks, kas mūs saturējis kopā!"

Par šo jautājumu runājot, koŗa vistālākā dziedātāja Rita Kubuliņa, kuŗa kopīgi ar meitu un dēlu jau vairākus gadus kārtīgi apmeklē mēģinājumus no 75 jūdzes attālās Lansingas, kas Latvijā līdzināmos attālumam no Cēsīm līdz Jelgavai, saka: „Neviens, kuŗš kādu laiku dziedājis koŗī, nav iespējams palikt vienaldzīgam diriģenta sugestējošās personības priekšā. Kalnāja nepārprotamā milestība uz dziesmu un savu koŗi ir tik vienkārši patiesa un aizkustinoša, ka nevar savādāk, kā vienīgi vēlēties darīt visu iespējamo, lai palīdzētu īstenot iecerēto ideju."

Lai saņemtu atbildi uz jautājumu, kas uzskatāms par koŗa lielāko panākumu, griežos pie koŗa paša pirmā priekšnieka K. Puriņa, kuŗš vēl arvien ir aktīvo skaitā, kaut dzīvo Grand Rapidos. Viņš avīžniekam paskaidro: „Domāju, ka lielākais sasniegums ir tas, ka esam varējuši 21 gadu būt uzticīgi latvju dziesmai, kaut esam tālu prom no dzimtenes."

Kad sarunās ar vēl citiem koristiem atbildes izskan stipri līdzīgi jau citētajiem atzinumiem, rodas iespaids, ka ne tikai pilngadību (21 gadu) izkalpojušajiem E. Bērstim, L. Bērziņai, Z. Bērziņai, V. Brūverei, A. Cerīņai, J. Kalniņam, A. Puriņai, V. Puriņam, K. Puriņam un A. Rāvam, ne tikai gados vecākajam E. Lesniekam un visjaunākajai koristei L. Puriņai, bet itin visiem ir kaut kas nedalāms un kopīgs. Tādēļ arī nevar būt šaubu, ka pilngadību sasniegušais koris ar savu diriģentu kā ceļa rādītāju un pienākuma apziņas apgarotajiem dziedātājiem, kuŗi nāk ne tikai no Kalamazū, bet arī no Grand Rapidiem, Batlekrīkas, Kovertas, Lansingas un citām tālākām un tuvākām vietām, no pilngadības ieies vēl bagātākos brieduma gados.

V. Bokis

Dižena deva Latvijai un tautai

BISKAPA JĀZEPA RANCĀNA 80 GADU JUBILEJAS SVINĪBAS GRAND RAPIDOS

Biskapa J. Rancāna 80 gadu jubilejas svinības 23. oktobrī izvērtās par izcilu svētku brīdi. Svinības ievadīja ar dievkalpojumu Aglonas dievmātes baznīcā, kuŗā bija pulcējušies ne tikai vietējās kolonijas tautieši, bet arī ciemiņi no Ņujorkas, Čikagas, Indianapoles, Kanadas un citām vietām. Baznīcā bīskapu sgaidīja mazo bērnu goda ierinda ar ziediem rokās, cauri kuŗai gavilnieks prelāta V. Strelēviča, priestera A. Goldikovska, tēva V. Baginska, priestera P. Bojāra, prelāta A. Grosberga un prāvesta St. Matisa pavadībā devās pie altāŗa. Sv. mesu celebrēja pats jubilārs, bet spredīķi teica prelāts V. Strelevičs. Nobeigumā biskaps svētīja kuplo dievlūdzēju draudzi, un dievkalpojums izskanēja ar „Dievs, svētī Latviju". Dievkalpojumu kuplināja Čikagas latviešu katoļu draudzes koŗis tēva V. Civžeļa vadībā. Laicīgā daļa turpinājās Latviešu biedrības namā, kur pie ieejas gavilniekam krāšņas rozes pasniedza Lucija Kūlniece un Dzintra Klauša. Svinību norisi pie bagātīgi klātā mielasta galda vadīja Amerikas latviešu katoļu apvienības prezidija pr-dis P. Daugavietis, teicot īsu uzrunu angļu valodā, bet latviešu valodā plašāk pakavējoties pie jubilāra dzīves gājuma un uzsverot, ka biskaps ir ne tikai ievērojams garīdznieks, bet veltījis savus labākos spēka gadus Latvijas valsts izveidošanai un brīvības saglabāšanai. ALKA prezidija priekšsēdis no latviešu katoļu draudzēm, kopām ASV un cienītājiem Grand Rapidos pasniedza jubilāram aploksni. Ap 20 apsveicēju runās izskanēja daudzi sirsnīgi vārdi, laba vēlējumi, cildinājumi, bija ziedi, aploksnes, adreses un dažādas veltes. No vietējās amerikāņu katoļu diocēzes sveica mons. Martens, bet no Latvijas sūtniecības Vašingtonā un tās vaditāja Dr. A. Spekkes padomnieks A. Dinbergs, nobeigumā pasvītrojot: „Jubilārs devis diženu devu latviešu tautai un valstij, un ticību mūsu valsts pastāvēšanai nākotnē viņš nekad nav zaudējis. Lai viņa un ikviena sapnis par Latvijas brīvību piepildītos!" Latviešu katoļu baznīcu pārstāvis prelāts V. Strelēvičs pēc sava apsveikuma aicināja nodziedāt Daugavs abas malas". ALAs priekšsēža prof. P. Lejiņa un Detroitas latviešu apvienības sveicienus nodeva Z. Rudzītis, vēl sveica Grand Rapidu latviešu biedrības valdes pr-dis A. Meiers, no korporācijas Lacuania — M. Ritums, Katoļu akadēmiskās saimes-Dzintars — J. Valainis, Grand Rapidu korporāciju kopas — A. Jaunais, Akadēmiskās kopas Mi-St. Matisa pavadībā devās pie altāŗa. Sv. mesu celebrēja pats jubilārs, bet spredīķi teica prelāts V. Strelevičs. Nobeigumā biskaps svētīja kuplo dievlūdzēju draudzi, un dievkalpojums izskanēja ar „Dievs, svētī Latviju". Dievkalpojumu kuplināja Čikagas latviešu katoļu draudzes koŗis tēva V. Civžeļa vadībā. Laicīgā daļa turpinājās Latviešu biedrības namā, kur pie ieejas gavilniekam krāšņas rozes pasniedza Lucija Kūlniece un Dzintra Klauša. Svinību norisi pie bagātīgi klātā mielasta galda vadīja Amerikas latviešu katoļu apvienības prezidija pr-dis P. Daugavietis, teicot īsu uzrunu angļu valodā, bet latviešu valodā plašāk pakavējoties pie jubilāra dzīves gājuma un uzsverot, ka biskaps ir ne tikai ievērojams garīdznieks, bet veltījis savus labākos spēka gadus Latvijas valsts izveidošanai un brīvības saglabāšanai. ALKA prezidija priekšsēdis no latviešu katoļu draudzēm, kopām ASV un cienītājiem Grand Rapidos pasniedza jubilāram aploksni. Ap 20 apsveicēju runās izskanēja daudzi sirsnīgi vārdi, laba vēlējumi, cildinājumi, bija ziedi, aploksnes, adreses un dažādas veltes. No vietējās amerikāņu katoļu diocēzes sveica mons. Martens, bet no Latvijas sūtniecības Vašingtonā un tās vaditāja Dr. A. Spekkes padomnieks A. Dinbergs, nobeigumā pasvītrojot: „Jubilārs devis diženu devu latviešu tautai un valstij, un ticību mūsu valsts pastāvēšanai nākotnē viņš nekad nav zaudējis. Lai viņa un ikviena sapnis par Latvijas brīvību piepildītos!" Latviešu katoļu baznīcu pārstāvis prelāts V. Strelēvičs pēc sava apsveikuma aicināja nodziedāt Daugavs abas malas". ALAs priekšsēža prof. P. Lejiņa un Detroitas latviešu apvienības sveicienus nodeva Z. Rudzītis, vēl sveica Grand Rapidu latviešu biedrības valdes pr-dis A. Meiers, no korporācijas Lacuania — M. Ritums, Katoļu akadēmiskās saimes-Dzintars — J. Valainis, Grand Rapidu korporāciju kopas — A. Jaunais, Akadēmiskās kopas Mi-

visiem apsveicējiem un vēlēja sa-
ticību, draudzību un Dieva svētī-
bu nākotnē. Čaklās saimnieces
par apm. 200 svētku viesu pamie-
lošanu savukārt cildināja ALKA
pr-dis P. Daugavietis. V. Z.

KANADAS ZOSIS ROTĀ

Aizvaditās nedēļas nogalē, kad Katskilu kalnos bija izbraucis vairāk nekā ducis LKIA darbinieku un mednieku, pirmo reizi invalidu atpūtas mītnes Rotas medījumu sarakstā varēja ierakstīt 5 Kanadas zosis, kuŗas savā ceļojumā uz dienvidiem bija nolaidušās dažu dienu atpūtai Rotai tuvējos ūdeņos. Mednieki labi sekmējās arī ar zaķiem, irbēm un fazāniem, kamēr uz stirnām, bukiem un briežiem sezona sāksies tikai novembŗa vidū.

Notika arī Rotas un apkārtnes uzpošanas talka, noplaujot zālāju, ieziemojot rozes u. t. t. LKIA darbinieki ievadīja arī Ziemsvētku ziedojumu vākšanas akciju, izsūtot pirmos žurnāla „Kaŗa invalids" 11. numura eksemplārus. Žurnāls pieprasāms: Latvian Veteran Center „Rota", Elka Park, N. Y., 12427, U. S. A. R. A.

Nujorkieši gatavojas vēlēšanām

Tuvojoties 8. novembŗa vēlēšanām ASV, arī Ņujorkas latvieši apspriež kandidātus, lai nodotu savas balsis. Kā zināms, vēlēšanās var piedalīties tikai ASV pilsoņi, kas reģistrējušies vēlēšanu iecirknī, bet latviešu lielākais vairums ieguvuši ASV pavalstniecību un reizē ar to tiesības vēlēt. Pilsoņi nav kļuvuši daļa vecās paaudzes un nedaudzi vidējās paaudzes pārstāvji, kuŗi kaut kādu iemeslu dēļ vēl nav pieprasījuši ASV pavalstniecību.

Latviešu interese par šīm vēlēšanām nav tik liela, kā prezidenta izraudzīšanas reizēs, bet nevar tomēr teikt, ka latvieši būtu pilnīgi vienaldzīgi. Tā kā vēlēšanas ir aizklātas, izjautāto latviešu vārdus nav iespējams publicēt, tikai vispārējās domas. Ja šogad vēlēšanu iznākums būtu tikai latviešu izšķiršanā, tad nākamais Ņujorkas pavalsts gubernātors arī turpmāk paliktu līdzšinējais republikāņu pārstāvis un divu periodu gubernātors Rokfellers. No katriem pieciem Ņujorkas latviešiem tris balsotu par viņu, viens par demokratu O'Konoru, bet viens vēl nav izšķīries vai nedomā vēlēšanās piedalīties. Neviens no iztaujātajiem neatbalsta abu mazo partiju pārstāvjus Rūzveltu un Adamu. Kā viens no latviešiem izteicās, Rūzvelta vārds latviešu ausij labi neskan.

Pirms diviem gadiem kad notika prezidenta vēlēšanas, Ņujorkā nodibinājās latviešu demokratu un republikāņu klubi. Varēja sagaidīt, ka latviešu politiskā aktivitāte Ņujorkā pastiprināsies, un prezidenta vēlēšanu laikā tāda tiešām bija vērojama. Daži gudrinieki gan saka, ka latviešu demokratu klubs dibināts tikai tādēļ, lai daži vecie politiķi toreiz varētu apmeklēt Ņujorkas pilsētas galvu Vāgneru, bet latviešu republikāņu klubs bija jādibina tāpēc, ka radies demokratu klubs. Bet tas, varbūt, bija tikai vēlēšanu triks. Toreizējie demokratu kluba dibinātāji pa lielākai daļai bija vecie politiķi no bijušajām jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partijām, bet republikāņi nāca no jaunās paaudzes un bijušajiem nacionālā centra locekļiem kaut abos klubos bija arī citi pārstāvji, pat tādi, kas agrāk ar politiku nebija nodarbojušies. Šogad šo klubu darbība it kā apklususi, vismaz atklātībai par to darbību nekas nav zināms. Toties ir zināms, ka daži latvieši piedalās amerikāņu politisko klubu vēlēšanu kampaņās, bet citi simpatijā pret vienu vai otru partiju uz savām mašīnām uzlipinājuši partiju saukļus.

Liekas, ka ne visai daudz Ņujorkas latvieši zina, ka kandidāta starpā ir arī kāds Rīgā dzimis politisks darbinieks, kas jau ilgus gadus ir bijis kongresa loceklis un šogad kandidē pārvēlēšanās.

Kongresa loceklim Gilbertam no Bronksas šogad bija jāpārvar liela priekšvēlēšanu ciņa, iekām viņu Bronksas iedzīvotāji izraudzīja par kandidātu. Viņš Rīgu atstājis jaunībā, bet viņu nekādā gadījumā nevar nosaukt par veclaivieti tādā nozīmē, kā apzīmējam vecos latviešu iecelotājus.

Tā kā no nozīmīgākajām vēlētajām amatpersonām Ņujorkas pavalsti šogad pārvēlams tikai gubernātors, tad Ņujorkas latvieši nav nonākuši asās politiskās debatēs par to, kas būtu labāks un latviešu interesēm vairāk piemērots. Tomēr citās ASV pavalstīs latviešu un citu apspiesto tautu aizstāvji un draugi pārvēlami nozīmīgos pārvaldes posteņos, kādēļ tur arī latvieši vairāk piedalās politiskajās priekšvēlēšanu ciņās. —vi—

Apmaldīšanās grāmatu mežā

ANDRIS AUCINIEKS RAKSTA PAR PASTAIGU PA GADSKĀRTĒJO GRĀMATU MESI FRANKFURTĒ

Apmaldīties var ne tikai senlaicīgu pilsētu ielu labirintos vai dziļu mežu biezokņos, bet arī tādā modernā mūslaiku iestādījumā, kāds ir gadskārtējā grāmatu mese Frankfurtē, Rietumvācijā, kaut tajā, līdzīgi pilsētām un mežiem, ir ielas un stigas, laukumi un klajumi, kas visi, kārtīgi apzīmēti un numurēti, atrodami šīs milzu izstādes plānā, apmaldīšanās grāmatu mežā nav nekas neiespējams, sevišķi, ja to apmeklē grupā vai vismaz divatā. Tad pietiek tikai vienam mazliet ilgāk pakavēties pie kādas novietnes, šķirstījot patikamu grāmatu, bet otram, pametot likumu ap stūri, paiet dažus soļus tālāk un nogriezties nākošajā sānceļā, lai abi viens otram būtu neglābjami pazuduši. Ja nav iepriekš norunāta satikšanās vieta un laiks, paiet stundas, kamēr maldīšanās beidzas, un tikai pēc dienas cēliena beigām abi noklīdeņi nejauši sastopas vietā, kur no rīta bija atstāta automašīna...

Stāsta, ka cilvēks pēc dabas esot ļauns un atriebīgs. Varbūt arī es tāds esmu. Vasarsvētkos Arnolds Apse vadāja mani pa Velna klintīm un savu Klosterkalnu vairāk nekā trīs stundas — augšup, lejup, pa akmeņiem un alām, pa takām un taciņām, gan ar, gan bez ceļiem. Tagad es gribēju viņam „atspēlēties", vadājot viņu trīsreiz ilgāku laiku bez pārtraukuma pa gluži līdzenu vietu — pa Frankfurtes izstāžu laukuma hallēm un to neskaitāmajām ejām, bet „vīrs ar ķerru" (šoreiz gan bez šī rīka) nebija nogurdināms: otrā rītā viņš lūgtin lūdzās, lai vedot viņu vēlreiz uz grāmatu mežu!

Tā nu mans nodoms atspēlēties, reizē kļūstot launam un atriebīgam, bija izjaukts pašos pamatos.

Tāpat kā mežā, kuŗā ar pacietību var gan saskaitīt visus kokus, bet nevar izskaitīt visus zarus un lapas, ir arī grāmatu mesē: izstādes katalogā uzskaitīti gan visi izstādītāji, bet — kas lai saskaita visas grāmatas un to lapas! Ja pastāvētu nodoms izpētīt katru izstādīto grāmatu no vāka līdz vākam, vajadzētu veselas pētnieku ekspedīcijas, lai ar šādu gigantisku uzdevumu tiktu galā. Grāmatu tirgotāji, kuŗu vajadzībām šī izstāde katru gadu tiek rīkota, to arī nemaz necenšas darīt. Viņiem pietiek ar autora vārdu un grāmatas nosaukumu; saturs, kuŗa reizēm nemaz nav, jo bieži izstādīti tikai iesējumi ar baltām lapām, viņiem nesvarīgs. Viņiem grāmata ir pārdošanas prece un ienākumu avots, kuŗu nosaka tirgus konjunktūra — mode, autora popularitāte un tematu aktuālitāte, pieprasījums un līdzīgi faktori.

Latviešu trimdinieku intereses ar to vien nav apmierinātas. Mūs vairāk interesē, kas aiz autora vārda, nosaukuma un iesējuma slēpjas saturā. Mūs interesē, kas par mūsu dzimteni, tautu un valsti teikts dažādos cittautu izdevumos. Vai tā ir patiesība par mūsu pagātni un tagadni? Vai meli un propaganda, kas noliedz brīvas Latvijas esamību un noniecina mūsu tautas sasniegumus Latvijas neatkarības laikā? To atrast un izsijāt ir latviešu uzdevums, apmeklējot šo pasaules mēroga skati.

Pirms gada mēs vairāk pētījām latviešu rakstnieku pieminēšanu dažādos leksikonos un speciālos izdevumos; šogad mūsu interese galvenokārt bija veltīta latviešu mākslai, tuvāk izsakoties —mūzikai un etnografijai. Citugad varēsim padomāt par tēlotājām mākslām un citiem novadiem.

(Nobeigums nāk. numurā)

DV Minesotas apvienības priekšnieks J. Zariņš pasniedz studiju stipendiju G. Zvaneram.
Foto: E. Grotiņš

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

NUJORKA

● Ņujorkas skautu un gaidu vienības 23. oktobrī Jonkeru dievnama zālē bija rīkojušas mītnes pēcpusdienu, kuŗā priekšnesumus vadīja Lidija Kučinska-Kampa. Tie galvenokārt bija šīs vasaras nometnes atskaņas. Pēc tam notika skautu un gaidu vecāku sapulce. Pēc kases pārskata gaidām ir 1123 dol. naudas, skautiem 1369 un mākamās vasaras nometnes fondā 748 dol. Pašreiz Ņujorkas vienībā ir 32 mazskauti, 25 skauti, 16 dižskautu un 14 roveru, kopā 87, bet gaidu vienībā 27 guntiņas, 23 gaidas, 13 lielgaidu, 2 vaditāju vietnieces un 10 vaditāju, kopā 75 dalībnieces. Šogad daudz mazskautu savas gaitas sākuši Longailendā — 18 zēnu. Vienības nodarbības notiek Jonkeros, Brukliņā un Longailendā. Vecāku padomē ievēlēja līdzšinējos, papildinot ar diviem Longailendas pārstāvjiem — Krečko un Levāni. Priekšnesumus kopā ar skautiem noskatījās ap 200 apmeklētāju.

● Sakarā ar koklētāju koncertu skautu sarīkojums pārcelts nedēļu vēlāk un notiks 1967. gada 26. februārī Jonkeru dievnama telpās. Bez priekšnesumiem paredzētas arī divas izlozes. Loterijai laimestus — glezmas pieteikuši gleznotāji A. Leždkalns un V. Skulte. Jonkeru dievnama apakšējās zāles skatuves izdaiļošanai skautu un gaidu vecāku sapulcē nolēma ziedot 200 dol. Skatuves priekškaru dāvinājusi Jonkeru skola.

● Ņujorkas latviešu ev.lut. draudzes Salas rajonā nodibinājies jaukts koris diriģenta P. Baloža vadībā. Domājams, ka koŗi pirmoreiz varēs dzirdēt Ziemsvētku dievkalpojumā jaunajā Salas baznīcā. Koŗa mēģinājumi notiek trešdienu vakaros Salas baznīcas apakšējā zālē.

● Bronksā 20. oktobrī miruši Renē Masēns un Eduards Sneiders. Sēru dievkalpojumi notika 23. oktobrī bēŗu namos, bet izvadīšana 24. oktobrī.

GRAND RAPIDI

● Par spīti lielajam sausumam pavasaŗa un vasaras periodā, rudens Mičigenai devis bagātīgu ābolu ražu. Sakarā ar darba roku trūkumu, ražas ievākšana stipri aizkavējusies, kādēļ darbos iesaistījušās arī sievietes un bērni, kaut pēdējos nelabprāt izmanto. Arī vairāki latviešu pensionāri, novācot ābolus, piepelna „lieku grasi" — viduvēji 8—12 dol. dienā. Meksikāņi, gan ar paviršāku darbu, dažkārt izpelnot 20 dol. dienā un pat vairāk.

● Antoninas Vaivodes koncertu 21. oktobrī, kuŗu ASV DV valdes mākslas aģentūras izkārtojumā rīkoja vietējā DV apvienība, bija pulcinājis ap 70 klausītāju. Klavierpavadījumus veica V. Treimanis. Apmeklētāji koncertu uzņēma atsaucīgi, un mākslinieciei bija jādod vairākas piedevas. Nobeigumā viņu un pavaditāju sumināja ar ziediem. Ziedus māksliniece saņēma arī no savas krustmeitas, kas bija ieradusies no Grand Hevenas. V. Z.

MINEAPOLE

● DV apvienība Minesotā savus gadasvētkus ievadīja ar svētbrīdi, kuŗu vadīja māc. E. Ķiploks. Svētku runu teica K. Augstkalns. Apvienības pr-ks J. Zariņš ASV DV valdes piešķirtos goda rakstus pasniedza A. Blicavai, A. Rasiņai un E. Grotiņam. Studiju stipendijas šogad saņēma I. Kancāne un G. Zvaners. Programmē spēlēja skautu pūtēju orķestris H. Porieša vadībā, bija arī akrobatikas priekšnesumi. Vanadžu rīkotā mantu loterija deva 600 dol. atlikumu, sarīkojuma vakarā loterijas atlikums bija 240 dol. K-ts

KALAMAZŪ

● „Kaut tikai jauniešu balets, tomēr tas bija kaut kas labs un sen neredzēts," — tāda bija vienā no daudz dzirdētām atsaukšmēm pēc Toronto ciemiņu — Canadian Junior Ballet izrāde 16. oktobrī Kalamazū kolledžas mākslas celtnē. Izrādē sabiedrības mākslinieciskās vaditājas Dianas Jablokovas-Vorpas vadībā piedalījās 15 jauno dejotāju, no kuŗiem dažiem jo sevišķi labas dotības. Sarīkojumu bija noorganizējusi Latviešu biedrība, un tas bija ļoti labi apmeklēts; sevišķi daudz bija vietējās amerikāņu publikas.

● „Ja pie kāda darba pieiet ar patiesu sirsnību, to arvien arī sabiedrība novērtē pozitīvi un atbalsta," bija dzirdami atzinumi par Harija Celma sagatavoto un vadīto uzvedumu „Apkūlības", kuŗu, piedaloties vairāk nekā 20 dalībniekiem, uzveda 23. oktobŗa Kalamazū ev.-lut. latviešu draudzes rudens svētku programmā. Ar raito spēli, dzīvajām kustībām, solo un kopīgām dziesmām, mūziku un patikamo skatuves ietērpu, skatītājus uzvedums tā sajūsmināja, ka norisi vairākas reizes pārtrauca jūsmīgi aplausi un sumināju mi. Pēc izrādes dāmu komitejas pr-ce F. Zemitāne Harijam Celmam pateicās ar grāmatu, bet tēlotājiem, mūziķiem un solistiem ar sarkanu rožu ziediem. Pēc izrādes bija loterija un kopīgas vakariņas. Sarīkojumā ieradās vairāk nekā 250 apmeklētāju, un tas deva ap 1200 dol. ieņēmumu. „Tas bija kaut kas vienreizējs mūsu sarīkojumu klāstā," bija kāda apmeklētāja atzinums.

● Latviešu biedrības koncertu cikla ietvaros rīkotais dziedones Antoninas Vaivodes koncerts ar V. Treimani pie klavierēm 22. oktobrī Kalamazū kolledžas telpās bija viduvēji apmeklēts, bet mākslinieci sumināja ar lielu sirsnību.

● Latviešu biedrības rīkotai gleznu loterijai savus darbus nodevuši Viestarts Aistars, Jānis Balks un Alberts Ūdris, kuŗi ir vietējie gleznotāji, bet J. Zuntaka gleznu izlozei ziedojusi biedrības pr-ka O. Reinvalda ģimene. Izlozе notika Mārtiņvakara sarīkojumā 12. oktobrī. Atlikums biedrības nama tālākai izbūvei.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSAJIET VELTI IKL IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDĪTĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth — Broadview: Atsevišķa divstāvu 9 istabu dubultķieģeļu māja, ūdens - eļļas apkure, 2 virtuves, iebraucamais ceļš. Kopīgā cena $26.000, iemaksa $6.000.

Bloor — Armadale: Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs, ūdens - eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš un garāža.. Īpašums brīvs no obligācijām.

Avenue Rd. — Deloraine: Atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs, ūdens - eļļas apkure, garāža. Kopējā cena $19.900.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

KANADAS LATVIEŠI SAIMNIEKO HOLANDES MĀRŠĀ

Cilvēka organismam bez uzbūves un šūnu atjaunošanas, tāpat enerģijas apgādātājām vielām — proteīna un ogļūdeņraža, nepieciešama vesela virkne citu — vidārzeņus? Holande smārš, ap 30 barība dažādu organisma funkciju stimulēšanai. Kādai no tām iztrūkstot, organisms nevar normāli darboties, rodas dažādas vājības, traucējumi un pat slimības kā sekas nepareizi izbalansētai dietai. Visbagātāki ar minerālsāļiem un vitaminiem ir augļi un dārzeņi, — jo košāki krāsā un svaigāki, jo labāk.

No kurienes Toronto lielpilsētas iemītnieki iegūst svaigākos dārzeņus? Holandes mārš, ap 30 jūdžu no pilsētas, dod ievērojamu daļu šīs zaļās dabas svētības. Ikviens braucējs pa 11. un 400. helceļu būs „iegrimis" dārzāju suligajā zaļumā, kas izplešas abpus abiem ceļiem, jo Holandes mārš ir nosusināts purvājs pakalnu ieplakā. Divi kanāļi nepārtraukti uzņem lieko ūdeni un aizvada prom. Bet ja stādījumi paliek sausi, tad dārznieki sūknē ūdeni no šiem kanāļiem, un garas zemes gabalam pāri izstieptās gumijas šļūtenes, motoru darbinātas, smidzina veldzi izslāpušajiem stādiem.

Šajā „vitamīnu ielejā" saimnieko arī divi latvieši — O. Pauderis un viņa znots I. Purmals pārvalda jūdžu attālumā.

A. Pauderis savu īpašumu 6.5 akru platībā iepirka 1954. gadā par 5500 dol. Zeme, kā jau purvājā, ir auglīga, bagāta trūdvielām, bet šī kārta A. Pauderam un kaimiņsētās ir tikai 2 pēdas dziļa, dziļsakņu augiem nepiemērota. Apakšā māls. Pavasara darbi jāuzsāk jau maija pirmajās dienās. Zemē vispirms iekaisa mākslīgos mēslus (izlieto ap 2 tonnas gadā uz visas platības) tad ar dārza traktoru 2 rindās sēj sēklu un kaitekļu indes vienlaicīgi. Ja pēdējās nelietotu tad dārzeņu raža būtu niecīga vai arī tās nemaz nebūtu. Vasarā galvenie darbi ir retināšana un nezāļu ravēšana, tāpat cīņa pret sausumu. Rudenī sākas ražas ievākšana, kas ilgst vairākas nedēļas. Dārzeņus saliek bušeļos, sakrauj kaudzēs uz lauka vai pie mājas. 11. ceļa malā Bradfordas pilsētiņas dienvidu pakājē atrodas dažas sakņu lieltirgotāju noliktavas. Dārznieki nobrauc turpu, pieteic savu ražojumu daudzumu, tad saņem paziņojumu par nodošanas laiku. Kad dārzeņi aizvesti, audzētājs saņem zīmi par saņemšanu, un pēc dažām dienām arī naudas ceku. Daži mēģina privāti pārdot veikaliem vai ceļmalas augļu stendos. Pēc ražas novākšanas visas dārzeņu nelabības daļas iešķīvo zemē. Apariešana notiek tikai reizi trijos gados.

Visi mārša dārznieki mājas un saimniecības ēkas sacēluši abu kanāļu — ceļu malās uz nedaudz uzvelvēta paaugstinājuma. Būdams amatnieks, O. Pauderis uzcēlis pats savu māju, ērtu, mājīgu un patīkamu mītni, maksādams tikai par materiāliem. Šīs pašas amata prasmes dēļ ziemā un citā brīvākā laikā A. Pauderis iet mazliet papelnīties ārpusē, veikdams pat visai prasīgus darbus.

Latvijā A. Pauderim piederēja Bejas pagasta „Birzmaļi" 45 hektaru platībā. Strādādams par virsmežsargu un iemācijies spridzinātāja amatu, viņš iepelnīto naudu ieguldīja „Birzmaļos", iekopdams tos par priekšzīmīgu saimniecību, kurā turēja 15 augstražīgu Latvijas brūnās sugas govju (ar ciltszīmi LB), 6 zirgus, iekārtoja seklo kūti. Arī elektrība darīja gaišu šo lauku sētu un darbu vieglināja ēkās ievilktie ūdensvadi.

Kad krievi otra pasaules kara beigu posmā atkal iebruka Latvijā, saimnieks no sava ilgā darba augļiem — iemīļotās sētas negribēja šķirties„ bet vācu virsnieks gandrīz ar varu padzina. Vēlāk atsūtīta ziņa, ka vecmāte saņēmusi sapni norādījumu apiet ēkām trīs reizes apkārt un noskaitīt Tēvreizi. Tā viņa arī izdarījusi, ēkas palikušas neskartas un tajās apmetušies bez pajumtes palikušie kaimiņi.

I. Purmals saimnieko līdzīgā kārtā, tikai viņa zeme lielāka — 10 akru, par ko samaksāts 7000 dol.; arī auglīgāka, ar biezāku melnzemes kārtu. Labi padodas salāti, kuŗus ievāc vairākas ražas vasarā. Par tirgu nav bažu, tos ņem pretī katrā daudzumā. I. Purmalam darbos dūšīgi palīdz mazie dēli, arī namamātei, protams, jāpavada gaŗas stundas laukā, nemaz nerēķinot mājas darbu, kas tik ārkārtīgi nogurdina pilsētnieces. Ludmilla Purmale Rīgā mākslas skolā mācījusies pie skolotājas Dzērvītes (tagad Toronto) latviskos / rokdarbus, kaut gan tiem īsti laika paliek, protams, tikai ziemā. O. Pauderim gan ir tikai viens palīgs — viņa dzīvesbiedre, bet reizēm atbrauc arī dēls no Toronto palikt roku darbam.

Kur šie cilvēki ņem enerģiju gaŗajām darba stundām? Jānogaršo tikai kaut ko tikko no zemes ņemtu, lai saprastu lielo starpību starp svaigu un uzglabātu sakņaugu. Bez tam — pārpilnam svaigā gaisa, saules un nedezinficētā ūdens.

J. U.

Niklāva Strunkes piemiņai

(Pārnesums no 3. lpp.)

teātrim, Nacionālajai operai un Strādnieku teātrim. Pasvītrojot Niklāva Strunkes spējas, nozīmīgumu un vietu teātŗa dekorātīvajā mākslā, jāatzīmē, ka Knaura „Baleta leksikonā" (Droemersche Verlagsanstalt Th. Knaur Nachf. München-Zürich 1959),

Niklāvs Strunke minēts kā vienīgais latviešu mākslinieks, atzīmējot viņa sevišķi iezīmīgās dekorācijas 1936. gadā Rīgas operā uzvestajam baletam „Skaramušs" (Scaramouche, Knudsena librets, Sibeliusa mūzika, Osv. Lēmaņa choreogrāfija).

Visplašāk Niklāvs Strunke bija pazīstams kā grāmatu ilustrātors. Nebūtu pārspīlēti teikts, ka viņš bija ne tikai viens no vispopulārākajiem, bet arī iecienītākajiem un iemīļotākajiem latviešu grāmatu ilustrātoriem. Kas bija Latvijā Ziemsvētki, ja Ziemsvētku veča dāvanu maisā neatradēs nevienas pasaku grāmatas ar Niklava Strunkes lielām un krāsainām ilustrācijām? Ja no tām nedārdēja pērkoņtēva zibeņi, ja neatspīdēja saules meitu vaigu gaišums, nedancoja kumeliņi un neaulēkšoja tālo zemju ķēniņdēli pie apburtām princesēm vai nebija jānošausminās no devingalvainā velna briesmīguma? Niklāva Strunkes pasaku pasaules interpretācija latviskā gara īpatajā traktējumā — līniju vienkāršībā, to melodiskajā vijīgumā, mūzikālitātes ritmiskumā, formu stilizējumā, krāsu laukumu sadalījumā, prasmē izcelt vienreizējo, vārdu sakot — visā savā mākslas izteiksmes valodā un izjūtā, kā arī uztverē, lielā mērā atšķirās un izcēlās citu ilustratoru starpā ar to, ka viņa darbos juta grūti vārdos izsakāmu radniecību ar latvju dainām un tām piemītošo poēziju. Šis moments Niklāvu Strunki pacēla pāri visam, kas minētajā grāmatu rotāšanas sektorā bija uzskatāms par labāko, ko devuši mūsu mākslinieki. Te Niklāvam Strunkem līdzinieku nebija.

Niklāvs Strunke bija pazīstams arī kā interesantu un dažkārt ļoti oriģinālu apcerējumu autors par mākslas jautājumiem. Sevišķi vērtīgs viņa devums latviešu mākslas literatūrā ir grāmata ar esejām par latviešu mākslu un Italiju „Svētā birze". Daudz rakstīts latviešu periodikā arī par pašu mākslinieku. Daudās mūsu kultūras darbinieku publicētajās atmiņās atrodam pa Niklāva Strunkes portretējumam, bet neviens par viņu līdz šim vēl nav sanakstījis plašāku, viņa daudzpusību aptverošu kritisku apcerējumu, kuŗā mākslinieks būtu parādīts kā gleznotājs, grāmatu ilustrātors, teātŗa dekorātors u.t.t. Gribētos ticēt, ka vismaz tagad vajadzētu rasties kādai iniciātoru grupai no mākslinieka cienītāju vidus, kas nodibinās Niklāva Strunkes fondu, kuŗa pienākums būtu mākslinieka mūža darba apzināšana eventuāla piemiņas izdevuma radīšanai.

Ar savu darbu Niklāvs Strunke neskaitāmos gadījumos lika atskanēt Latvijas vārdam aiz mūsu zemes robežām. Viņa darbi bija izstādīti visās latviešu mākslas reprezentācijas izstādēs Somijā, Francijā, Zviedrijā, Dienvidamerikā, Itālijā, Norvēģijā, Krievijā, Polijā, Anglijā un arī Vācijā. Viņa darbi atrodas visos mākslas mūzejos Rīgā, kā arī ārzemēs (Malmē, Vermlandē, Krievijā, Čechoslovakijā, Italijā, Anglijā).

Par spiti gadu nastai, Niklāvs Strunke visumā līdz pat pēdējam laikam bija enerģijas pilns un ar nesalaužamu ticību gaismas uzvarai pār tumsu, bija viens no visdedzīgākajiem cīnītājiem par latviešu nacionālās neatkarības atgūšanu. Viņa ieskats bija, ka „mākslinieka jābūt neatdalītam no savas tautas, tad viņa māksla top apveltīta ar savas tautas svēto garu". Pats tos pildīdams kā svētāko bausli, Niklāvs Strunke reizē ar to pierādīja, ka, arī svešumā gadiem ilgi atrodoties, mākslinieks spēj būt un palikt savas tautas dvēseles tulks. Ja mūsos visos būtu tik stipra un tik nešaubīga ticība mūsu gājienam „caur tumsu uz gaismu", kāda bija Niklāvam Strunkem, tad mums šodien neeksistētu gara asimilācijas problēma.

Ne jau pirmie soļi, lai arī tie diezcik veikli sperti uz mākslas bīstami slidenā parketa, dod mākslinieka darba vērtējumu, bet pārdzīvojumiem un pārbaudījumiem bagāta mūža darba rezultāts. Niklāvs Strunke no paša sākuma līdz pēdējam brīdim — mākslai veltītajos 50 gados — pierādīja, kas viņš bija, kam bija veltīta viņa māksla un kāda tā bija. Ar to viņš pelnījis visas latviešu tautas atzīšanu un pieminēšanu, iekaŗodams lielu un iezīmīgi paliekamu vietu latviešu mākslas vēsturē. Un to vairs nespēs grozīt neviens!

Divu modernistu izstādes

(Pārnesums no 3. lpp.)

— „Zilā telpa" ar mūzikāliem ritmiem, melniem četrstūŗiem ir telpa, kuŗā objekti peld; šim darbam burtiski nav gravitātes, un gleznas iecere liek atcerēties spāņu modernista Miro darbus.

Ja Nuliša gleznās redzam priekšmetus vai organismus telpā, Reinholds majestātiski bieži rada telpu pašu — dažreiz gaisu, priecīgu, tvanīgu, citreiz neglābjami kritisku, pirmatnēji baigu, baismīgu, mūžīgi nemainīgu, pilnu krāteŗiem un aizām, dinamisku pīrmpasauli ar rēgainām salām, kuŗas peld neiztulkojamos ūdeņos.

Reinholda gleznu topografija ir dažāda, un virsmas kvalitāte un grauds mainās atkarā no nodoma: arī gaisma ļoti svarīga — ir pat darbi, kuŗos gaisma ir viss, piemēram, gleznā „Klusums".

Dažos Reinholda darbos forma sasaistās un kļūst monolītiski cieta un raupja, piemēram darbā „Ticība": cauri tumšai telpai tiecas konveidīgs stāvs — gleznā fiksē mirkli, kad cauri kādam maģiskam logam (Katra gleznā ir sava veida logs) skatītājs ieraug kādas monumentālas pirmvielas pacelšanos debesis.

Nuliša darbos kustība nav tik izteikta un lineāra: tai bieži rodas pretkustības, virpuļojumi, grīstes, loki, un tāpēc nav to metaforisko allūziju, kas rodas, ja no daļas sazīmē visumu.

Ja Nulitis kustību attēlo ar kriptogrammu resp. pirmvieles jebšu šūnas „kommatisku" ievilcienu, Reinholds rīkojas ar „plūdlīniju": abiem mākslinieciem ir kopīga „traukšanās telpā", spēja panākt dinamiku un ekspresionistisku krāsainību.

Nuliša darbos var manīt savu daļu automatisma, tīras darbošanās, un eksperimentēšanas. Reinholda mēģinājumi nav mazāk avangardistiski, bet uzrāda ciešāku sakarību un mērķtiecību, brīžiem pat liekas, ka Reinholds tuvojas sava veida purismam — tik rūpīgi saliedēti, noskaņoti un izsvērti ir viņa darbi.

Abi mākslinieki darbojušies ar lielu rūpību, izstādes gatavojot. To norāda darbu logati, kuŗi visnotaļ pieslīpēti, patinēti un piemēroti darbiem.

Ir interesanti konstatēt, ka Latvijas mākslas akadēmijas absolvents, 70 gadu sasniegušais vecmeistars A. Nulītis, un Ontario mākslas kolledžu beigušais, apmēram 30 gadu jaunākais V. Reinholds abi izsaka vienas un tās pašas mākslas kanonu — krāsu noturīguma, saauduma un pustoņu lirisko sakarību, kuŗa tuvu Latvijas brīvvalsts laika glezniecības tradīcijai.

Protams, jauns laikmets, citi apstākļi, cita apkārtne un gadu skreja liek agrāk pazītiem elementiem rādīties jaunā gaismā..

OKUPĒTĀS LATVIJAS . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

„Nelielas, ka okupētās Latvijas saimniecība," raksta autors, „varētu uzlabot savus sniegumus ar tālāku darba spēka pārvietošanu no lauksaimniecības sektora. Ierobežotās dzīvokļu un labierīcību iespējas aprobežo arī imigrāciju no Pad. savienības." — „Nevar sagaidīt, ka strādnieku apmācīšana darbā un uzlabotās darba metodes vien palīdzētu pacelt produkciju tik strauji kā 1940-tos un 1950-tos gados. Īsi sakot, tālākā produkcijas pieņemšanās okupētajā Latvijā būs daudz mērenāka un atkarīga ne tikai no lieliem ieguldījumiem rūpnīcu paplašināšanā, bet arī no jaunām iekārtām un vispārēja kvalifikācijas izveidojuma.

Trūkst kvalificēts vaditāju kadrs. Galīgā analizē turpretim viss tas var kļūt iedarbīgs tikai tad, ja padomju diktatūra būtu ar mieru un spētu atļaut Latvijas dabas bagātības izmantot ar lielāku autonomiju."

Šo Kinga darbu nevar uzskatīt par izcila sovjetologa rakstītu, bet autors ar laiku tāds neloliedzami var kļūt, kaut pašreiz vēl šo to varētu vēlēties citādā veidā, nekā izteikts apskatāmajā grāmatā. Tomēr bagātais skaitļu materiāls ir viens no šī darba galvenajām vērtībām, un par to pienākas liels paldies autoram no visiem, kas interesējas par Latvijas sovjetizācijas problēmām!

AKL

NOSŪTIET NAUDU UZ LATVIJU
Nauda nosūtīta caur
GRAMERCY
tiek izsniegta kā nauda caur ārzemju tirdzniecības banku Maskavā. Jūs esat nodrošināti tikai ar licenzētu firmu pakalpojumiem.
BEZ STARPNIECĪBAS. NAV APSLEPTU MAKSĀJUMU.
Mums ir 20 gadu pieredze klientu apkalpošanā.
Visi pārvedumi garantēti pilnos apmēros un apdrošināti. Licenzēts pie bankas un apdrošināšanas departamenta. Nodrošināts: ar $20.000.00. Oficiālas USSR kvītis ar saņēmēja parakstu. Piegāde 2 nedēļās. Bez atvilkumiem. Tarifs: 9 rubļi par US $10.00. Nodeva: līdz $30.00 — $2.75, virs $30.00 — 10%.
GRAMERCY SHIPPING, INC.
744 Broad Street, Newark, N. J. USA.

SPECIĀLI!
Pazeminātas cenas uz svētkiem automobiļiem līdz 15. decembrim.
Izmantojiet šo piedāvājumu!
Volga Gaz — 21R— $ 2.365,19
Volga Gaz 21—US deLuxe $2,553.70
Moskvič 408 E, 5 vietīgs $ 1954,88
Moskvič 408, 4 vietīgs, $1,759.39
Zaporozheis mazais vāģis $ 957,60
Vai sūtiet US dolaru dāvanu kuponus preču izvēlei jaunajos Dolaru veikalos. Par šiem pakalpojumiem nav jāmaksā.
GRAMERCY
118 E 28th Street, New York, 10016.
Dib. 1945. g.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss. .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.56 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

„ROTA' un KALNI GAIDA
1. MEDNIEKUS: sezona KATSKILLU kalnos sākas 21. nov. ar šaujamiem ieročiem, bet bultām un lokiem 7. nov. (daudz stirnu un buku, kā arī lāči)
2. SLĒGTUS SARĪKOJUMUS — komeršus, jubilejas, kāzas, slēpotāju izbraukumus utt.
3. IKVIENU CEĻOTĀJU — istabā diennaktij $6.- (līdz 2 pers.), nedēļā — $30.-.
„ROTA" ATVĒRTA VISU GADU un viesu rīcībā ir klubs, kamīns, iebūvēta stereo mūzikas aparātūra, bibliotēka u.c. Klājam arī viesību galdus. Latviska vide un viesmīlība. Tuvāka informācija: Latvian Veterans Center „ROTA," Elk Park, N. Y., 12427, telef.: 518-589-9878

Izdaru visāda veida APMETUMU DARBUS
iekšpusē un ārpusē.
Lieku grīdu plates (tiles).
Darbs garantēts.
BRUNO LIELBĀRDIS
769—8280

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Tel. EM 6—5946
Suite 545
17 Queen Street E., Toronto 1, Ontario.

LATVIEŠU NAMS
izīrē telpas
sarīkojumiem un viesībām
Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak. Sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.
Uz vēlēšanos namā dāmu komiteja rīko arī godību galdus.
TELEFONS 922—2931
491 College St. Toronto.

LA atsevišķi eksemplāri dabūjami
O. ANDERSONA
DELIKATEŠU VEIKALĀ
26. Market St., Hamilton, Ont., kā arī
„NORTHLAND GROCERY"
120 Barton St. E., Hamilton, Ont.

A. EGLITIS— T. V RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

29. oktobrī — Latviešu nama dāmu komitejas bazārs un balle, Latviešu namā.
29. oktobrī — 12. novembrim Gunegas Cennes gleznu izstāde W &W Yonge galerijā, 830 Yonge St., Toronto.
29. oktobrī — plkst. 7.30 Parkdale Collegiate auditorijā Ņujorkas apvienotais koris, kokļētāji un solisti, diriģents Bruno Skulte. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.
5. novembrī, plkst. 7 vakarā Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes vakars ar Klīvlendas Mārtiņa Lutera latviešu draudzes mūzikālā ansambļa koncertu V. Aigares - Ūbelītes vadībā.
6. novembrī — pl. 5 p.p. Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakars Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
6. novembrī — plkst. 5. pēcp. LPB Kanadas kopas rīkotais literāri-mūzikālais vakars. Piedalās tenors Alfreds Poriņš, — pianiste Edite Timermane, rakstnieks Arnolds Rasa, aktieris Voldemars Pukais u.c.
11. novembrī — pl. 8 vak. Toronto studenšu korporāciju kopas gadskārtējais slēgts tējas vakars Latviešu namā.
12. novembrī — plkst. 7.30 vak. Mārtiņu balle Latviešu namā. TLB un DV sarīkojums.
13. novembrī — pl. 2 p. p. Varoņu piemiņas dievkalpojums Saulainē pie Kritušo karavīru pieminekļa.
13. novembrī — P. Geistauta, A. Kalniņas un V. Leinveberes koncerts Latviešu namā.
No 24. novembŗa — 26. novembrim Teātŗa dienas Toronto.
24. novembrī — plkst. 8.30 Latviešu nama zālē: Arturs Ozoliņš (klavieres). Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.
26. novembrī — plkst. 18.30 Latviešu namā Latviešu virsnieku apvienības Kanadā atceres vakars. Ieeja pret ielūgumiem.
26. novembrī — plkst. 7.30 vakarā Toronto katoļu vienības Rudens balle ar bazāru, Lansdowne Assembly Hall pie Queen Str.
3. decembrī — pl. 7 vak. Dainas koŗa koncerts Latviešu namā, pēc koncerta deja.
10. decembrī — plkst. 4 pēcpusdienā DV Toronto nodaļas bērnu eglīte Latviešu nama augšējā zālē; plkst. 8 vakarā turpat eglīte pieaugušiem.
10. un 11. decembrī — Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš ar bazāru Latviešu namā.

8. aprīlī — Vīrukoŗa Viesturs gadskārtējais koncerts —balle.
22. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja ev. lut. draudzes koŗa 15. gadskārtējais garīgs koncerts ar solistu un orķestŗa piedalīšanos.

1967. GADA MODEĻI
CHEVROLET OLDSMOBILE
CAMARO
CHEVY II CHEVELLE
ROBERTSON MOTORS 1515 Danforth Ave, Toronto
Mūsu klientu un draugu rīcībā ir mūsu latviešu pārstāvis Hans PLAUDE
HO 6-1131
Nekavējieties piezvanīt

Ņujorkas kokļu un dziedātāju
JAUNĀKĀ SKAŅUPLAT
amerikāņu firmas „MONITOR" izd
THE SONGS AND DANCES OF
(latviešu tautas dziesmas un de
Solisti Tabita Jaunzeme un Arvids
Pavadteksti latviešu un angļu valodā, Izes
IDEĀLA DĀVANA SVESTAUTIES
Skaņuplate MONITOR MF 466 vai MFS (st
lielākos skaņplašu veikalos kā arī tieši no ansa
Miss ALDA TĀLBERGA
157 East 81-st St., NEw York, N. Y. 1002
Tel. 861-9661.
Cena, ieskaitot sūtīšanas izdevumus $4.75 S
(Kanadā $5.00)

Mārtiņu vakara sarīk
sestdien, 12. novembrī, pl. 7.
(sākums precīzs)
LATVIEŠU NAMĀ TORONTO, 491 C
Sarīkojumu ievadīs Londonas vanadžu k
Mārtiņu vakara uzvedums prof. E. Bērzip
Balles vakarā spēlēs A. Virbuļa deju
BUFETE. Mārtiņu vakara pačdieni.
Visus laipni aicina
TLB un Toronto

PU
VE
Venus
Ziec
toju
bām
Piegādā Lielto
pārsūta uz vis
jā pasaulē. 231
tālr. LE 4—4
darba LE 3—4

VAJADZĪGI FABRIKAS STR
šādiem darbiem:
aluminija metināšanai, kniedēšanai un
Pieņem mācekļus — jauniešus, kā arī bez p
cākus strādniekus. Bijušajiem aluminija log
roka.
Pieteikties telefoniski
759—5697, Toronto.

LATVISKAS
VALUDE
DIMANTI - P
Zeltka
Aldonas KIV
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor
Ont., tālr. 533—2837

AUSTRA Š-M
DĀMU FRIZIERSALO
737 Bloor St., W., pie Grace, Toro

ELZA PĒRK
Sejas un matu kopšana. Preparāti. Matu veid
ilgviļņi. Ik dienas.
DEBORAH—ANN'S Beauty Sa
1A Browning Ave., HO 8—5198,

K.RA
SKAŅO
KLAVI
Zvanīt vakaros 463-9613,

AG ROTAS
A. GU
ZELT
Darbnīcā —
25 Mocc
Don M

DĀVANU SAIŅ
uz Baltijas valstīm, Ukrainu un Pador
Mēs nosūtām pārtikas saiņus līdz 33 mā
Lūdzu pieprasiet mūsu katal
Bezmuitas dāvanas: Automobiļi, iedus
gājamās mašīnas, šujammašīnas, motocikl
levizijas aparāti, foto aparāti u. c.
Mēs arī pārsūtām jūsu pakotos saiņu
netto. Šie saiņiši ir pilnīgi apdrošināti.
Mūsu veikalā ir daudzas un dažādas
sainīšiem.
Arpus Toronto dzīvojošie klienti, sūtie
jumus un sainīšus ar ekspresu vai pastu
sūtīšanai. Samaksu nokārtosiet vēlāk pēc
saņemšanas. Liet
BALTIC EXPORTIN
480 Roncesvalles Avenue, Toron
Tel. 531-3098

ET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Deloraine: Atsevišķs 5 istabu dubultbvs, ūdens - eļļas apkure, garāža. Ko-00.

LVIEŠIEM UZ 6 GADIEM UZ LIELĀ IZVĒLE VISA PILSETĀ.

n KALNI GAIDA

zona KATSKILLU kalnos sākas 21. niem ieročiem, bet bultām un lokiem z stirnu un buku, kā arī lāči)

OJUMUS — komeršus, jubilejas, kāizbraukumus utt.

AJU — istaba diennaktij $6.- (līdz ējā — $30.-.

ISU GADU un viesu rīcībā ir klubs, eo mūzikas aparātūra, bibliotēka u.c. aldus. Latviska vide un viesmīlība. Latvian Veterans Center „ROTA," 7, telef.: 518-589-9878

da BUS les).

S

lāri

KĀLĀ Ont.,

n, Ont.

IS — T. V RENTAL

- $ 8.- mēnesī
- $ 9.- mēnesī
- $10.- mēnesī

Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

kojumu kalendārs

ama dān balle,

embrim u izstārijā, 830

Parkrijā Nuis, kokts Bruatviešu ojums. karā Sv. vakars Lutera kālā anigares -

Gaujas vakars sarīkoju-

. pēcp. rīkotais ars. Pie- Poriņš, ermane, āsa, akats u.c. k.Torontu kopas ējas va-

.30 vak. u namā. ms. p. Varoalpojums

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Tel. EM 6—5946
Suite 545
17 Queen Street E.,
Toronto 1, Ontario.

LATVIEŠU NAMS
izīrē telpas
sarīkojumiem un viesībām
Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak. Sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.
Uz vēlēšanos nama dāmu komiteja rīko arī godību galdus.
TELEFONS 922—2931
491 College St. Toronto.

1. aprīlī — Vīrukoŗa Viesturs gadskārtējais koncerts —balle.
22. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja ev. lut. draudzes koŗa 15. gadskārtējais garīgs koncerts ar solistu un orķestŗa piedalīšanos.

Saulainē pie Kritušo karavīru pieminekļa.
13. novembrī — P. Geistauta, A. Kalniņas un V. Leinveberes koncerts Latviešu namā.
No 24. novembŗa — 26. novembrim Teātŗa dienas Toronto.
24. novembrī — plkst. 8.30 Latviešu nama zālē: Arturs Ozoliņš (klavieres), Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.
26. novembrī — plkst. 18.30 Latviešu namā Latviešu virsnieku apvienības Kanadā atceres vakars. Ieeja pret ielūgumiem.
26. novembrī — plkst. 7.30 vakarā Toronto katoju vienības Rudens balle ar bazāru, Lansdowne Assembly Hall pie Queen Str.
3. decembrī — pl. 7 vak. Dainas koŗa koncerts Latviešu namā, pēc koncerta deja.
10. decembrī — plkst. 4 pēcpusdienā DV Toronto nodaļas bērnu eglīte Latviešu nama augšējā zālē; plkst. 8 vakarā turpat eglīte pieaugušiem.
10. un 11. decembrī — Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš ar bazāru Latviešu namā.

HO 6-1131

Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansambļa
JAUNĀKĀ SKAŅUPLATE
amerikāņu firmas „MONITOR" izdevumā
THE SONGS AND DANCES OF LATVIA
(latviešu tautas dziesmas un dejas)
Solisti Tabita Jaunzeme un Arvīds Līdacis.
Pavadteksti latviešu un angļu valodā, Ilzes Šķipsnas tulkoj.
IDEĀLA DĀVANA SVĒSTAUTIEŠIEM!
Skaņuplate MONITOR MF 466 vai MFS (stereo) dabūjama lielākos skaņplašu veikalos kā arī tieši no ansambļa pārstāves:
Miss ALDA TĀLBERGA
157 East 81-st St. NEw York, N. Y. 10028
Tel. 861-9661.
Cena, ieskaitot sūtīšanas izdevumus $4.75 Stereo vai Mono. (Kanadā $5.00)

Mārtiņu vakara sarīkojums
sestdien, 12. novembrī, pl. 7.30 vak.,
(sākums precīzs)
LATVIEŠU NAMĀ TORONTO, 491 College ielā.
Sarīkojumu ievadīs Londonas vanadžu kopas J. Kūļa
Mārtiņu vakara uzvedums prof. E. Bērziņas vadībā.
Balles vakarā spēlēs A. Virbuļa deju orķestris.
BUFETE. Mārtiņu vakara paēdieni. Ieeja $2.00
Visus laipni aicina
TLB un Toronto DV nod. saime.

PUĶU VEIKALS
Ziedi un ziedu sakārtojumi visām vajadzībām.
Piegādā Lieltoronto robežās un pārsūta uz visām pilsētām brīvajā pasaulē. 231 Roncesvalles Ave., tālr. LE 4—4645, Toronto, pēc darba LE 3—4037.
A. PUTNIŅS

VAJADZĪGI FABRIKAS STRĀDNIEKI
šādiem darbiem:
aluminija metināšanai, kniedēšanai un krāsošanai.
Pieņem mācekļus — jauniešus, kā arī bez pieredzes gados vecākus strādniekus. Bijušajiem aluminija logu licējiem priekšroka.
Pieteikties telefoniski
759—5697, Toronto.

VALUDE
LATVISKAS ROTAS
DIMANTI - PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas KIVLENIEKS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W., Toronto 4
Ont., tālr. 533—2837 Tautiešiem atlaide

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

ELZA PĒRKONE
Sejas un matu kopšana. Preparāti. Matu veidošana, krāsošana, ilgviļņi. Ik dienas.
DEBORAH—ANN'S Beauty Salon
1A Browning Ave., HO 8—5198, Toronto.

K. RANGA
SKAŅO UN LABO KLAVIERES
Zvanīt vakaros 463-9613, Toronto

AG ROTAS
A. GUGĀNS
ZELTKALIS
Darbnīcā — tel. 444—4033
25 Moccasin Trail,
Don Mills, Ont.

DĀVANU SAIŅI
uz Baltijas valstīm, Ukrainu un Padomju Savienību.
Mēs nosūtām pārtikas saiņus līdz 33 mārciņām.
Lūdzu pieprasiet mūsu katalogu.
Bezmuitas dāvanas: Automobiļi, ledusskapji, veļas mazgājamās mašīnas, šujammašīnas, motocikleti, velosipedi, televīzijas aparāti, foto aparāti u. c.
Mēs arī pārsūtām jūsu pakotos saiņus līdz 17¾ mārc netto. Šie saiņīši ir pilnīgi apdrošināti.
Mūsu veikalā ir daudzas un dažādas mantas piemērotas saiņīšiem.
Ārpus Toronto dzīvojošie klienti, sūtiet savus pasūtinājumus un saiņīšus ar ekspresu vai pastu mums tālākai nosūtīšanai. Samaksu nokārtosiet vēlāk pēc mūsu paziņojuma saņemšanas. Lietuviešu uzņēmums.
BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Avenue, Toronto 3, Ont.
Tel. 531-3098

LATVIEŠU TEĀTRU APVIENĪBAS ZIEMEĻAMERIKĀ
TEĀTRA DIENU IZRĀDES TORONTO
Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē
1966. g. 24. novembrī plkst. 8,00
A. Eglīša — KOSMA SIMFONIJA Indianas latv. teātŗa uzvedums
25. novembrī plkst. 8.00
A. Kairya — DIAGNOZE Čikagas latv. teātŗa kopas uzvedums
26. novembrī plkst 6.30
A. Brigaderes — RAUDUPIETE Toronto DV teātŗa uzvedums
Ieeja: I vietā $3.00, II vietā $2.50. Uz visām trim izrādēm kopā — atlaide.
26. novembrī plkst. 2.00
Jarvis Collegiate — Jarvis un Wellesley
A. Brigaderes — LOLITAS BRĪNUMPUTNS Milvoku DV teātŗa uzvedums
Skolēnu ieejas kartes tikai caur latviešu skolām Ieeja I vietā $3.00, II vietā $2.50.
PIEZĪME: Par iepriekš rezervētām ieejas kartēm samaksa sūtāma T. D kasierim ne vēlāk kā līdz 10. novembrim, pretējā gadījumā kartes TIKS pārdotas.

TORONTO PILSĒTĀ
(IESKAITOT FOREST HILL UN SWANSEA)
PAŠVALDĪBAS VĒLĒŠANAS
pirmdien, 1966. gada 5. decembri
VAI JŪSU VĀRDS IR VĒLĒTĀJU SARAKSTĀ?
Pārbaudiet vēlētāju sarakstu savā vēlēšanu iecirknī vai piezvaniet CITY CLERK'S ELECTION BUREAU 367—7800 pl. 9 — 9 vakarā no pirmdienas līdz piektdienai.
Lai varētu vēlēt, jums ir jābūt ievestam sarakstā, kuŗā ieskaitīti:
1. Vēlētāju sarakstā „The Voters' List" jābūt personu vārdiem, kuŗas tiesīgas vēlēt kā māju īpašnieki vai īrnieki, vai kā īpašnieku un īrnieku sievas un vīri.
2. Iedzīvotāju sarakstā „The Resident Voters' List" jābūt to personu vārdiem, kuŗas dzīvo Toronto, Forest Hill vai Swansea kopš 1965. gada 1. janvāŗa.
Vēlētājiem jābūt sasniegušiem 21 gada vecumu un jābūt Kanadas pavalstniekiem.
Lūgumus jāiesniedz CITY CLERK'S OFFICE, Toronto City Hall, telefoniski 367-7800 vai arī rakstveidā un personiski.
Vēlākais lūgumu iesniegšanas datums ir — pirmdiena 7. novembris.
C. E. Norris, City Clerk

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto

Uzticama vecāka latviete
meklē darbu
pie bērniem un viegliem mājas darbiem.
Prot gatavot.
Zvanīt 247—6348, Toronto.

Ir liela starpība apdrošināšanā

VALD. BEBRIS
Rūpējas par jūsu drošību jau 15 gadu
PL 9-0266.

Lūdzu atsaukties
jaunkundzes vai atraitnes 35—47 gadu vecumā. Vēlama ģimetne, kuŗu nosūtīšu atpakaļ. Klusēšana ir goda lieta.
Rakstīt šī laikraksta kantorim, oferte 690.

Izīrējams dzīvoklis — 3 istabas un virtuve — pie Greenwood pazemja.
Zvanīt Toronto HO 6—9413.

Estd. 1879
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 2-7954
Yorke Chapel
2957 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēŗu mājās.

NEW TORONTO
IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba vieniniekam vai pārim, ar vārīšanas iespējām.
Zvanīt 251—4591, Toronto.

Royal York un Queensway rajonā izīrējams atsevišķs 2 telpu
dzīvoklītis
vieniniekam
Zvanīt Toronto 255—6163.

JAUNUMS — OFICIĀLI — JAUNUMS
Pilnīgi garantēts NAUDU UZ USSR caur Vneshposyltorg — Maskavā
US DOLARU DĀVANU KUPONI
speciāliem dolaru veikaliem vai SKAIDRĀ NAUDĀ RUBĻOS BEZ ATVILKUMIEM.
Izmaksā pilnu summu. NAV SŪTĪŠANAS NOTEVAS. Izdevumus maksā Vneshposyltorg.
Pasūtiniet tikai caur INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010.
Pieprasiet jauno cenrādi

Toronto Window MFC Co. Ltd
165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.
Piedāvā augstākās kvalitātes aluminija logus un durvis.
Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.
LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.
Nesaistošai informācijai zvanīt
darbā 889-1471, mājās BA 5-5314.
Edvardam vai Aldonai SPROĢIS

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

VISJAUNĀKIE IZDEVUMI

Ed. Salna — Ausmas atblāzma, atmiņas	$4.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.50
G. Janovskis — Svešumā, noveles	$4.50
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
J. Sarma — Mīlestības māksla, noveles	$4.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
A. Ivaska — Ezera kristības, dzejoļi	$3.60
Dz. Kiršteins — Kad lielgabali klusē, romāns	$4.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50
Dr. A. Mauriņš — Viss neiznīkst, laikm, eseja	$2.80

DV Grāmatnīcā—491 College St., Toronto 4, Ont.

KAS? KUR? KO? TORONTO

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

789-1511
Alfred Stikuts Realtor
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
A. STIKUTS, FRI.
2889 Dufferin St. 789-3949

BĒRZIŅS Realty Ltd.
Arnolds Bērziņš
316 Harbord St. LE 4-8447
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.
APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvību.
OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.
NOTĀRS — līgumi, norakstī, tulkojumi.

O. J. PUĶĪTIS, B.A., LL.B.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Tālrunis 364—9276
885 Dundas Street West
Toronto 3, Ontario

CALLAS
puķu veikals 727 Danforth Ave. tālr. 466-9911
PUĶES KATRAM GADĪJUMAM. PIEGĀDA MĀJAS.

Everlast Heating Co. LE 1-1101
62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RAŠA. Tālr. mājās HO 5-5317

CREST FLORISTS HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. A. Nuliša, V. Reinholda un G. Tiltiņa gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS

BOUCK, HETHERINGTON FALLIS, TRIVETT & PARK
BARRISTERS and SOLICITORS
365 Bay Street,
tel. 863—4451 Toronto

KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS
attīstīšana fotoattēlinājumi dupliķāti
citi darbi izcilus kvalitātē atlaide
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E. Toronto 2, Ont.
Tel. 363—6496

UNO MANKINREALTOR
Member Toronto Real Estate Board Ont. Association of Real Estate Boards.
KONST KĀRKLIŅŠ
Pārstāvis
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO 1-1114 mājās 691-3873

Yonge — Finch (Willowdale): 6 istabu atsevišķs dubultķieģeļu bungalovs. Moderna eļļas apkure, 4 daļīga vannas istaba, moderna virtuve. Izbūvēta atpūtas telpa pagrabā. Privāts iebraucamais ceļš un mūra garāža. Cena $24.900.

Broadview — Danforth: 6 istabu divstāvu māja, jauna apkure, virtuve, vannas istaba un garāža. Cena $15.900.

Danforth — Broadview: 8 istabu dubultķieģeļu māja, 3 virtuves, 2 vannas istabas, garāža, moderna apkure. Iemaksa $6.000.

SAGĀDĀJAM AIZDEVUMUS IEMAKSĀM KĀ ARĪ IZKĀRTOJAM OBLIGĀCIJAS BEZ ATLIDZIBAS

SPORTS

ANGLIJAS LATVIEŠU SĀVEJI PROGRESĒ

Šaušanas sporta cienītāji Anglijas latviešu vidū vairojas: DVF rīkotās šaušanas sacīkstes 8. oktobrī Donkāsterā izvērtās par visplašākajām, kādas jebkad notikušas. Arī rezultātu uzlabošanās liecina, ka dalībnieki sacensībām gatavojušies ar interesi un uzņēmību. Visas atsevišķās sacensības risinājās 25. jardu distancē, šaujot telpās gulus no rokas, izņemot jauniešu pirmo grupu, kuŗa šāva no atbalsta.

Techniskie rezultāti bija šādi:

Dāmu klasē ar 87 no 100 iespējamiem punktiem uzvarēja Austra Freimane (Donkāstera), atstājot otrā vietā Daili Licieti (Derbija) ar 26 punktiem.

Jauniešu pirmajā grupā (līdz 15 g.) 7 dalībnieku konkurencē pārākais bija J. Koškins (Donkāstera) ar 168 no 200 iespējamiem punktiem, 2. I. Šneiders (Bradforda) ar 134 p. un 3. K. Veronovkins (Česterfilda) ar 118 punktiem.

Jauniešu otrā grupā (15—18 g.) bija tikai divi dalībnieki: 1. K. Kļaviņš (Česterfilda) ar 187 no iespējamiem 200 punktiem, 2. J. Plūme (Mansfilda) ar 142 punktiem.

Strēlnieku klasē (18—50 g.) 12 dalībnieku konkurencē uzvarēja L. Ceriņš (Derbija) ar 188 no iespējamiem 200 punktiem, 2. V. Spūls (Lidsa) ar 172 p. un 3. H. Eizāns (Derbija) ar 144 punktiem.

Senioru klasē (virs 50 g.) no 6 dalībniekiem sekmīgākais bija A. Pulers (Mansfilda) ar 121 no iespējamiem 200 punktiem, 2. P. Cimušs (Mansfilda) ar 118 p. un 3. V. Rubiķis (Dārleimūra) ar 117 punktiem.

Meistarklasē uzvaru panāca E. Koškins (Donkāstera) ar 197 no 200 iespējamiem punktiem, 2. E. Krauze (Česterfilda) ar 188 p. un 3. A. Freimanis (Donkāstera) ar 185 punktiem.

Vakarā pēc sacensībām DVF Donkāsteras nodaļa bija rīkojusi balli, kuŗas laikā sekmīgākajiem šāvējiem balvas pasniedza Donkāsteras un apkārtnes šaušanas kluba prezidents R. Norktons, novēlot teicamus panākumus arī nākotnē.

★

Anglijas latviešu sołotājs Kārlis Aboliņš, pārstāvot Royal Sutton kluba krāsas, 6. augustā piedalījās 100 jūdžu soļošanas sacensībā Lesterā, uzvarot 18:10:46 st. laikā. A. F.

KOMŪNISTI PRASA PĀRMAIŅAS HOČIMINA POLITIKĀ

Pag. nedēļā Maskavā notika maz publicēta deviņu komūnistu valstu konference. Sarunas sākās Maskavā, tālāko norisi veidoja Kazachstanā, kur Pad. savienība pirmoreiz saviem draugiem parādīja vareno raķešbazi, bet beidzās atkal Maskavā.

Tikai pamazām pasaulei izdodas uzzināt, par ko komūnisti sprieduši. Kā tagad noskaidrojies, viens no sarunu galvenajiem punktiem bijis Vietnamas karš. Labi informēti poļu avoti paskaidro, ka Pad. savienība, tāpat kā tās Austrumeiropas satelīti gribētu Vietnamas karja izbeigšanos.. Lai to panāktu, nepieciešamas esot pārmaiņas Hočimina politikā. Tikai Ziemeļvietnamai izrādot lielāku piekāpību, sagaidāms progress Vietnamas sarunu uzsākšanas virzienā. Komūnisti atzīst, ka Ziemeļvietnamas prasība atzīt vietkongus par vienīgajiem Dienvidvietnamas pārstāvjiem jebkādās sarunās ir nereāla. Ir pat iespējams, ka komūnisti iesaka Hočiminam pārtraukt iefiltrēšanos Dienvidvietnamā. Tas novestu pie amerikāņu gaisa uzbrukumu pārtraukšanas Ziemeļvietnamai un pavērtu durvis miera sarunām.

Sabiedrotie gatavi atstāt Vietnamu

No konferences Manilā ziņo, ka, komūnistiem pārtraucot karja darbību, sabiedroto bruņotie spēki atstātu Dienvidvietnamu 6 mēnešu laikā. Šādu laika periodu ASV prezidents Džonsons minēja sakarā ar Pad. savienības „komentāriem": dodot zināmu laika sprīdi, — saka krievi, — amerikāņu miera solījumi kļūst daudz ticamāki. Protams, armijas izvākšanas domu var īstenot vienīgi pēc komūnistu agresijas pārtraukšanas, bet par to Ziemeļvietnamas prezidents Hočimins pagaidām vēl nedomā.

Kā jau varēja paredzēt, divu dienu ilgās sarunas Manilā nekoncentrējās tikai ap Vietnamas miera problēmām vien. Pretēji konferences sākuma apzīmējumam relātīvi daudz laika tika veltīts militāriem jautājumiem vispār, to vidū tiešai karja vešanai. Sarunu rezultātā Dienvidvietnama solījās iesaistīt karja lielākus spēkus, kuŗu pamatmērķis būtu komūnistu okupēto territoriju atgūšana un atgūtā notūrēšana. Katra komūnistiem atņemta un, galvenais, nosargāta pūrvieta nozīmē mazāk pārtikas komūnistu spēkiem. Nedrīkst aizmirst, ka no Ziemeļvietnamas ievestā apgāde sastāv galvenokārt no ieročiem un karja materiāliem. Pārtiku operējošās komūnistu vienības iegūst turpat Dienvidvietnamā — vai nu ar varu, vai labu. Biežāk gan ar labu.

Tālāk konference runāja par pašreizējo saimniecību pēckara dienās. Ministru prezidents Kijs solījās cīnīties pret inflāciju, apņēmās sākt plānot pēckara politisko un ekonomisko dzīvi, jo sevišķu uzmanību veltījot tagadējo militāro bažu imantošanai miera laika vajadzībām.

Dienvidvietnama apņēmās pabeigt arī jaunas konstitūcijas izstrādāšanu līdz nākamā gada martam, sarīkot lokālas vēlēšanas ciematos un vispārējas vēlēšanas ne vēlāk par nākamā gada septembri.

Dienvidvietnama solījās, nemīnot avotus, no kuŗiem nāktu līdzekļi solījuma pildīšanai, uzlabot sociālo nodrošināšanu, palielināt elektriskās strāvas piegādi, nodrošināt iedzīvotājiem kvantitātīvi vairāk un kvalitātīvi labāku ūdeni. Neieejot detaļās, tika runāts par Dienvidvietnamas agrārreformu, kuŗā galvenie ieguvēji būtu bēgļi no Ziemeļvietnamas.

Visi konferences dalībnieki vienojās turpināt ciņu līdz uzvarai vai laikam, kad komūnisti piekristu sabiedrotajiem akceptējamām sarunām. Manilas konference pieminama vēl sakarā ar Dienvidvietnamas politikas maiņu. Šāgada februārī, kad prezidents Džonsons un ministru prezidents Kijs tikās Honolulu, Dienvidvietnamas valdības galva prasīja komūnistu sakāvi. Tagad Dienvidvietnama prasa tikai komūnistu agresijas un iefiltrēšanās apturēšanu. Pat ar pušplēstu vārdu netika pieminēta Ziemeļvietnamas invāzija. Ar skābu seju Dienvidvietnama akceptēja 1954. gada Ženēvas konferencē noteiktās Vietnamas robežas.

Vai Manilas konference bija tikai jaunas konferenču serijas sākums? Anglija un Francija domā, ka tā ir, mudinot Pad. savienību nākt talkā jaunas 1954. gada Ženēvas konferences sasaukšanai sāks cīnīties senātors Mansdrizās vizītes laikā Maskavu mudinās arī Marokas karalis.

ASV senātā par jaunām konferencēm Vietnamas karja izbeigšanai sāks cīnīties senātors Mnsfilds. Pēc Manilas sarunām viņš jau vistuvākā laikā grib panākt jaunu konferenci, kuŗā piedalīties būtu aicināti ne tikai sabiedrotie, bet arī visas Vietnamas karja ieinteresētās komūnistu valstis, šai gadījumā — Ziemeļvietnama, sarkanā Ķīna un Pad. savienība. Jājautā tikai, vai komūnistu savstarpējais naids nevar izvērsties par cini, kas apgāž gatavoto sarunu vezumu? Pašreizējos apstākļos grūti iedomāties Pad. savienību un sarkano Ķīnu sēžam pie viena galda.

Sabiedroto konference Manilā beidzās noteiktā optimisma atmosfairā. Diemžēl, nevienam nav zināms optimisma iemesls... Kamēr tiek kaldināti miera plāni, Dienvidvietnamā diendienā pieņāk svaigi amerikāņu spēki, vēl vienmēr gaidot paredzēto komūnistu rudens ofensīvu, kuŗai būtu jāsakrīt ar ASV kongresa vēlēšanām novembŗa sākumā. Sabiedroto militārie lietpratēji Saigonā domā, ka šāda ofensīva nenotiks, ka komūnisti turpinās karu pašreizējā gaitā, un ka arī ar to pilnīgi pietiek, lai amerikāņi būtu spiesti Vietnamā turēt pusmiljonu karavīru.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature"?

PARTEJISKA NEITRĀLO KONFERENCE INDIJĀ

Indijas galvaspilsētā Jaundēlijā nule beigusies militāriem blokiem nepiederīgo valstu konference. Sarunās piedalījās tikai Indija, Apvienotā arābu republika un Dienvidslavija. Sarunu gaita katrā ziņā nebija neitrāla, bet izteikti pretamerikāniska, dalībniekiem kategoriski pieprasot gaisa uzbrukumu pārtraukšanu ziemeļos no 17. parallēles. Pad. savienība un sarkanā Ķīna par savu lomu Vietnamas konfliktā nekāduš neitrālo pārmetumus nesaņēma. Konference vienbalsīgi atzina, ka bagātās valstis izmanto nabadzīgās, sniedzot tām palīdzību. Piezīmējams, ka visi trīs konferences dalībnieki ir „profesionāli" palīdzības saņēmēji, pēc devām sniedzoties gan uz austrumiem, gan rietumiem, pēc tam mēģinot palīdzības sniedzējus izspēlēt vienu pret otru...

Kaut Dienvidslavijas prezidents Tito katēgoriski apgalvoja, ka Jaundelijas konferencei nav nekāda sakara ar Manilas sarunām, arī neitrālie neiztika bez pieskaršanās Ženēvai, prasot 1954. gada konferences lēmumu īstenošanu un jaunas konferences sasaukšanu Vietnamas karja izbeigšanai.

NATO pastāvēs ari bez Francijas

(Pārnesums no 1. lpp.)

Kanada, Anglija, Francija, Beļģija, Holande, Dānija, Portugale, Itālija, Islande, Luksemburga un Norvēģija. 1952. gadā savienībai pievienojās Grieķija un Turcija, bet 1955. gadā arī Vācijas federālā republika (Rietumvācija).

Kopš šī laika neviena pēda no NATO territorijas nav nonākusi komūnistu rokās. Agresīvā ekspansija bija spiesta apstāties pie NATO robežām.

DE GOLLA MĒRĶIS

Tūlīt pēc de Golla otrreizējās atgriešanās pie varas 1958. gadā, sākās viņa cīņa par „lielo Franciju". De Golla nolūks bija iegūt statusu, kas Franciju paceltu pāri citām NATO loceklēm Eiropā, „lai franču tautai būtu ticība, ka Francija atkal ir liela vara, — pasaules vara, nevis līdzīga citām valstīm Eiropas kontinentā."

Viņš slepeni griezās pie toreizējā ASV prezidenta Eizenhauera nolūkā panākt militāra triumvirāta nodibināšanu Eiropā, kuŗā ieietu Francija, Anglija un ASV. Šis triumvirāts noteiktu globālo stratēģiju, atomieroču lietošanu un citu. Šo pašu priekšlikumu viņš atkārtoja prezidentam Kenedijam 1961. un 1962. gadā, bet bez panākumiem.

ASV prezidenti to noraidīja, jo tā būtu pārējo NATO saimes locekļu degradēšana. Bez tam Francijai kā NATO un SEATO locekļiem bija iespēja piedalīties globālās stratēģijas plānošanā.

Pēc šiem neveiksmīgajiem mēģinājumiem, de Golla nākošais solis bija — NATO izjaukšana resp. izstāšanās no NATO. Francijas izstāšanos viņš motivēja ar to, ka krievu agresijas briesmas Rietumeiropā vairs nedraud (kādam nolūkam NATO bija dibināta), tādēļ NATO zaudējusi savu nozīmi un vajadzību.

Citu zemju aizvējā un amerikāņu atomieroču aizsardzībā de Golls jūtas liels un drošs. Patiesībā de Golla „la grande Nation" nav ne stipra, ne varena, un ar savām pāris atombumbām nevar aizstāvēt ne sevi, ne citus.

DE GOLLS NAV FRANCIJA — FRANCIJA NAV DE GOLLS

De Golls nekad nav bijis solidārs NATO partneris, bet gan savrupgājējs pat krizes gadījumos, kad Rietumiem bija jāaizstāv kopīgās intereses Berlīnes jautājumā u.c.

Kollektīvās drošības principi prasa, lai valstu nacionālās intereses, privilēģijas un lepnums tiktu paķlauts kopīgām interesēm — kopīgai augstākai vadībai. Tā ir katras alianses dilemma. Bet le grand Charles tam negribēja paķlauties. Ģenerāļa ilūzijas: slava, lielums, godkāre. De Golls nevar samierināties ar to, ka Francija šodien nav pasaules vara un viņš pats Napoleons.

Bij. NATO ģenerālsekretārs — holandietis D. Stikers savā memuāru grāmatā „Būvakmeņi jaunai pasaulei" pasvītro, ka tikai NATO pasargājusi pasaules mieru un Rietumeiropas brīvību līdz šai dienai. Viņš veltī visai neglaimojošus vārdus de Gollam, ar kuŗu katra sadarbība bijusi neiespējama, jo ģenerāļa mērķis bijis izjaukt Eiropas kopību.

Analizējot de Golla ārpolitiku, bij. Francijas ministru prezidents Pauls Reino (kuŗš 1940. gadā, dažus mēnešus pirms karja izcelšanās aicināja plkv. de Golu savā valdībā par valsts militāro apakšsekretāru), savā grāmatā „De Golla ārpolitika" Francijas lielā vīra izrīcībām veltī loti asus pārmetumus. Viņš saka: „Jau kopš vēstures sākuma amerikāņi bijuši Francijas draugi. Viņi izglābuši mūs divos pasaules karos. Viņu Maršala plāns izglāba mūs no ekonomiska chaosa. Tāpat angļi bijuši mūsu sabiedrotie. Otra pasaules karja laikā angļu premjērs Vinstons Čērčils solīja sakautajai Francijai atdot godu un brīvību. Un ASV un Anglija piepildīja savu solījumu. Bet tagad Francija atsakās sadarboties ar saviem sabiedrotajiem. Tāpēc ir svarīgi, lai mūsu amerikāņu un angļu draugi zina, ka de Golla politika neizteic visas franču tautas ieskatus. Tā reprezentē viena cilvēka gribu."

FRANCIJAS IZSTĀŠANĀS NEVAR SAGRAUT NATO

NATO, kas radīja stabilitāti Rietumeiropā, kas tik labi noturējās pret ārējo spiedienu, tagad draud sabrukt no iekšienes. Francijas aiziešana un ASV militāro spēku izvākšana no Francijas nozīmē militārās stratēģijas maiņu Eiropā. Ir jāuzbūvē jauna militāra struktūra — bez Francijas.

Kaut militāri Francija šodien ir tikai trešās šķiras vara un tās ieroču spēks visai maznozīmīgs, tomēr stratēģiskā ziņā Francijas zaudēšana ir liels sitiens. Karja gadījumā ASV nevarētu apgādāt savus militāros spēkus caur Francijas ostām un bazēm, bet visam būtu jāiet caur Angliju. NATO operātīvajiem spēkiem nebūtu vairs izvēršanās dziļumā resp. telpas manevrējošām operācijām; trūktu aizmugures ne tikai apgādes un karja materiālu noliktavām, bet arī dzīvā spēka rezervēm, lidmašīnu bazēm u.c. Vācijas territorija ģeografiski tam ir par šauru. Tā būtu tikai uztveroša ugunslīnija.

Tomēr Francijas izstāšanās no NATO, pēc militāristu domām, nebūs tik liela traģēdija, kas varētu sagraut NATO pastāvēšanu, kā to pasvītro savā vērtējumā ģen. L. Norstads, bij. augstākais sabiedroto spēku virspavēlnieks Eiropā laikā no 1956.—1963. gadam.

Pēc ģen. Norstada domām NATO pastāvēs arī uz priekšu, un tai ir jāpastāv, jo Atlantika valstīm resp. brīvai pasaulei NATO šodien tikpat vajadzīga kā toreiz 1949. gadā, kad to dibināja. Svarīgākais jautājums šodien, šai pārkārtošanās laikā ir: ko darīt, kā rīkoties, kādi gājieni politiski un militāri būtu pareizākie, lai NATO pārdzīvotu krizi un noturētu savas pozicijas. Viens skaidrs: ja konvencionālie spēki jāsamazina, tad lielāks svars jāliek uz atomieročiem. Līdz ar to amerikāņu līdzdalība Eiropā pieaugs nevis samazināsies, — pretēji de Golla mērķim.

(Nobeigums nāk. numurā)

L A I K R A K S T A
„LATVIJA AMERIKĀ"
atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.

PĒC NUJORKAS . . .
(Pārnesums no 1. lpp.)

šim organizācijām skaidri jāapzinās, ka, veidojot savu iekšējo dzīvi, par pamatmērķi izraugāmi divi uzdevumi. Vispirms — veidot savas organizācijas dzīvi tā, lai tā pulcinātu biedrus un uzturētu viņos latvisko apziņu un kopību. Bet šim pirmajam uzdevumam tikai tad būs nozīme, ja tai pašā laikā organizācija uzliks saviem biedriem par pienākumu kļūt arī brīvības karavīriem. Mums nav uguns ieroču, mēs arī esam pārāk maza grupa, lai tos lietotu, bet, organizēti un mērķtiecīgi vadīti, mēs tomēr varam būt ietekmīgi politiski cīnītāji. Tieši demokratijās mazu, bet labi organizētu vienību, kuŗa prot mērķtiecīgi un nepārprotami darīt zināmas savas prasības un pārliecību, respektē vairāk nekā lielu, bet inertu masu.

Se nu varētu būt mūsu stiprums! Jo sevišķi tādēļ, ka mūsu kopuma spējas, izglītība un inteliģence ievērojami pārsniedz daudzu citu grupu iespējas. Mūsu vājā puse toties ir tā, ka esam pārāk lieli individuālisti: ja paši neesam kādu darbu uzsākuši, tad vai nu atraujamies no kopdarbības, vai pat liekam ceļā šķēršļus citu veicamajam darbam.

Gribas šo pārdomu rakstu tomēr beigt ar optimistisko domu, ka pēdējos gados parādītā aktīvitāte un Nujorkas sanāksmē apliecinātā griba uz sadarbību un savstarpēju cieņu tomēr drīz novedīs pie kopīga ciņas plāna, kad katra organizācija skaidri zinās savu uzdevumu un mēs visi piedalīsimies kopīgajā darbā, cits citu atbalstot. Tā mums ir cerības, ka taisnība un tiesības prasīt brīvību arī Latvijai uzvarēs. Še gan jāpiebilst, ka maz noderīgi būs tie, kuŗi spēj iedegties tikai īsam brīdim, jo ciņa būs ilga un grūta, nereti nāksies piedzīvot arī vilšanos.

Turpināsim darbu, tad nāks arī laiks, kad Latvija būs atkal brīva!

PĀRSŪTAM
naudu uz
LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAINIŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

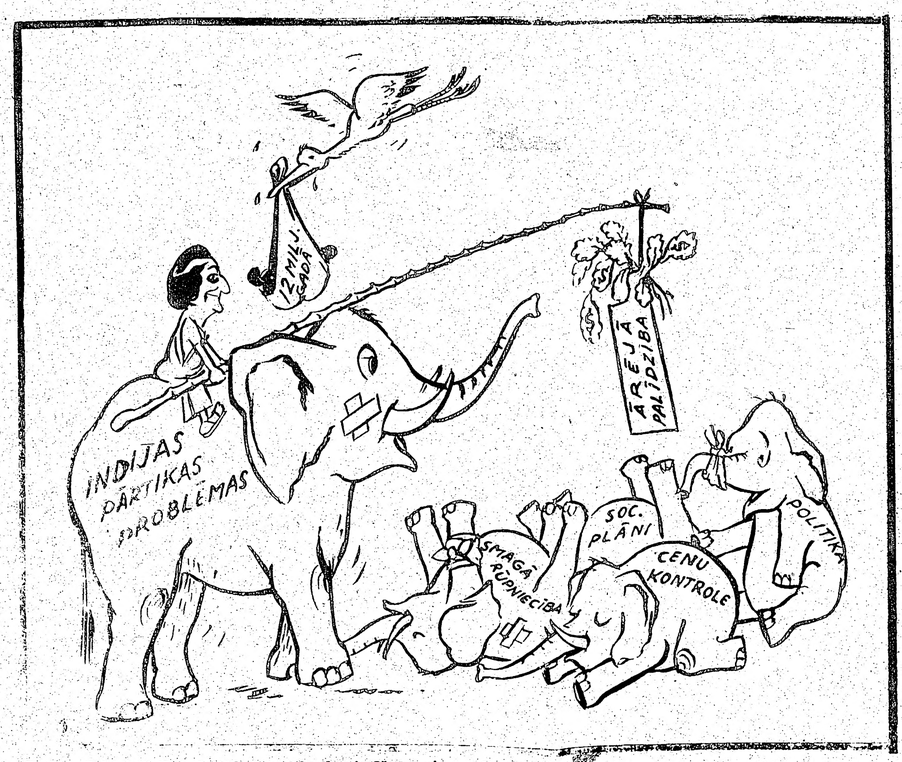

Indija pārdzīvo lielāko krizi kopš neatkarības iegūšanas pirms 19 gadiem.
Indira Gandija: Kad viena problēma iekustināta, vecā brēc, bet desmit citu pamirušas...
Ed. Kelša karikatūra

AKTUĀLAIS ĪSUMĀ

★ Piecas Kanadas provinces lūgušas raidījumu pārvaldi rezervēt izglītības iestāžu raidījumiem zināmu daļu televizijas raidījumu laika, pirms to pārķērusi komerciāli uzņēmumi. Tomēr privātās raidstacijas un arī CBC pretojas šim ierosinājumam. Ontario izglītības ministrs V. Dēviss norāda uz īpašu izglītības programmas raidītāja nepieciešamību Ont. provincē. Arī Dr. D. Viljams no Toronto universitātes, pārstāvot 16 Ontario augstākās mācību iestādes, izteicās, ka 15 gadu komerciālie televizijas raidījumi bijuši pirmajā vietā, bet tagad pienācis laiks piešķirt raidījumu laiku arī izglītības mērķiem un apturēt vājas kvalitātes komerciālu raidījumu plūdus.

★ Pēc 2 gadu apsvērumiem un plānošanas tagad apstiprināts 228.800.000 dol. dzīvojamo jaunceltņu projekts Toronto, kuŗš iecerētas 11.000 jaunas vai pārbūvētas dzīvojamās mājas. Šim nolūkam paredzēts noplēst vai pārveidot 7400 dzīvokļu un 1110 rūpniecības ēku viscaur pilsētai, bet īpaši dienvidaustrumu daļā līdz pat ezermalai.

★ St. Katrīnās pamatskolu pārvalžu apvienība pieprasījusi Ontario valdībai nodibināt obligātu dzimummācības priekšmetu pamatskolās un vidusskolās. Jaunā mācības priekšmeta nosaukums gan būs „ģimenes dzīves mācība". Viens no nedaudzajiem, kas oponēja iesniegumam, bija Mēlons Bičs no Toronto izglītības pārvaldes, kuŗš norādīja, ka tajās modernajās valstīs, kuŗās dzimumdzīves mācība ieviesta, lielā mērā vairojušies jauniešu pašnāvību, venerisko slimību un ārlaulības bērnu skaits. Viņam pretojās izglītības pārvaldes pārstāvis A. Arčers, uzsvērdams, ka nevajagot jaukt dzimumdzīves mācību ar bioloģiju; skolu pārvaldes esot ieinteresētas mācīt tikai pēdējo.